

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

โดย

นายสิทธิธินันท์ วารุณสหรัชภณ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

โดย

นายสิทธิธัชช์ วารุณสหรัชภณ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION
IN JINDA SUB DISTRICT, SAM PHRAN DISTRICT,
NAKHON PATHOM PROVINCE

BY

MR. SITANAT VARLOONSAHARUCHARPONE

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (POLITICS AND GOVERNMENTS)
PROGRAM IN POLITICS AND GOVERNMENTS FOR EXECUTIVE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นายสิทธิธัชชัช วารุณสหรัชภณ

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล
ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

เมื่อ วันที่ 11 สิงหาคม 2560

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

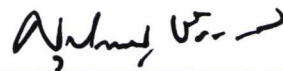
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ติระสังขะ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัยวาลัย)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัยวาลัย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม
ชื่อผู้เขียน	นายสิทธิธัชชท์ วารุณสหรัชมณ
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อศึกษาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลางส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ประชาชนต้องการเสนอแนะการทำงานของ อบต. และร้องทุกข์เรื่องราวต่าง ๆ ได้หลากหลายช่องทาง ในขณะที่เดียวกันต้องการให้ อบต. ชี้แจงผลการร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของ อบต. ให้มากขึ้นและประชาชนต้องการให้ อบต. เป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มประชาชน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนา อบต. เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรเปิดโอกาสเข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต. และการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

คำสำคัญ: ประชาชน, อบต., สถิติ

Independent Study Title	PUBLIC PARTICIPATION IN LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION IN JINDA SUB DISTRICT, SAM PHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE
Author	Mr. Sitanat Varloonsaharucharpone
Degree	Master of Political Science (Politics and Governments)
Major Field/Faculty/University	Program in Politics and Governments for Executive Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Supasawad Chardchawarn, Ph.D.
Academic Years	2016

ABSTRACT

This study has a purpose to study the people's participation in local administration to study and solving the people's participation in the administration of the local administration, Jinda Sub district Administrative Organization, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. The sample consisted of people living in the sub district administrative organization, Jinda Market. The statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The results of the study revealed that the sample had public participation in local administration, participation in decision making, and participation in benefits. At the moderate level, the participation in the implementation and the level of participation in the assessment was low.

In addition, the samples suggested that People want to suggest the work of the Sub district Administration Organization and complain about the various matters. A variety of channels at the same time, the Sub district Administration Organization would like to clarify the complaint. Clarify budget through the public relations media of the SAO and more people want the Sub district Administration

(3)

Organization to act as a coordinating group. To participate in the activity can express opinions and suggestions to use as a planning plan for the development of the Sub district Administration Organization for the welfare and quality of life of people. Should be open to participate in the control of the performance of the OTOP development plan and management to achieve the highest efficiency. By spending the budget well and for local development as much as possible.

Keywords: People, Sub district Administration Organization, Statistics

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากความเมตตาช่วยเหลืออย่างดียิ่งช่วยเหลืออย่างดียิ่งของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณภา ตีระสังขะ อาจารย์ผู้สอนและให้คำปรึกษาและแนะนำตลอดการดำเนินงานในการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้ความรู้เรื่องและแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์และทำให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณทางคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นอย่างมากที่มีส่วนช่วยในการให้การเรียนรู้และสนับสนุนในทุกด้านเป็นอย่างดีตลอดมา ตลอดการปีการศึกษานั้นข้าพเจ้าได้รับความรู้ที่มีประโยชน์อย่างมากในการศึกษาทางด้านวิชาการและการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ขอขอบคุณ คุณพ่อพลพลรัฐ คุณแม่อรพัชชาวี ญาติพี่น้อง รวมทั้งทุกท่านที่ได้ส่งเสริมการศึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด จนทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายสิทธิธัชชัช วารุณสหรัชภณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 สมมุติฐานในการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวความคิดการปกครองท้องถิ่น	7
2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	14
2.3 แนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	14
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร	22
2.5 ระเบียบการปฏิบัติการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น	28
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย	35
3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	36
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
3.5 การวิเคราะห์ผล	37
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	38
4.2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	41
4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	43
4.4 การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	58
4.5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชน	63
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
5.1 สรุปผลการวิจัย	71
5.2 อภิปรายผล	74
5.3 ข้อเสนอแนะ	75
รายงานอ้างอิง	81
ภาคผนวก	85
ประวัติผู้เขียน	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวน ร้อยละ เพศของประชาชน	38
4.2 จำนวน ร้อยละ อายุของประชาชน	39
4.3 จำนวน ร้อยละ ระดับการศึกษาของประชาชน	39
4.4 จำนวน ร้อยละ อาชีพของประชาชน	40
4.5 จำนวน ร้อยละ สถานภาพของประชาชน	40
4.6 จำนวน ร้อยละ รายได้หลักของประชาชน	41
4.7 จำนวนร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาของประชาชน	42
4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจ	44
4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติการ (การดำเนินการ)	48
4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในผลประโยชน์	51
4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการประเมินผล	55
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	59
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	59
4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	60
4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	61
4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	61

4.17	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	62
4.18	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการการปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงาน ปกครองท้องถิ่น	63
4.19	จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	64
4.20	จำนวนร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินการ	65
4.21	จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	67
4.22	จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ได้มีสาระสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเป็นสาระประการหนึ่งที่สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ใช้หลักการในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ปรากฏในอารัมภบทของรัฐธรรมนูญ (ดังนี้) ว่า “ได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีสาระสำคัญเน้นการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้นตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นใหญ่”¹

จากที่มาของรัฐธรรมนูญดังกล่าวถือว่า “เป็นนิมิตหมายที่ดีของภาคราชการ ภาคประชาชน และภาคเอกชนในการที่จะประสานความร่วมมือกันเพื่อทำให้การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยเข้มแข็งทัดเทียมนานาอารยประเทศได้เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด เนื่องจากเป็นการปกครองที่ดีที่ถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยทุกคนรัฐธรรมนูญ เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนของตนด้วยความชอบธรรม การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักที่สำคัญตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจและในกิจการต่าง ๆ ของรัฐบาลและในทางการเมืองหรืออาจจะเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในรัฐบาล เช่น การรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองลงแข่งขันในการเลือกตั้งเข้าเป็นรัฐบาล การมีอิทธิพลต่อรัฐบาล การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองและรัฐบาล (Citizen Participation in Government and Politics) มีความสำคัญมาก สมมุติฐานของประชาธิปไตยมีอยู่ว่าการมีส่วนร่วม

---

¹ กองราชการส่วนตำบล, *ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2543* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2543), 16.

ในทางการเมืองและรัฐบาลนั้น ควรจะเป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปอาจกระทำได้อย่างเต็มที่และกว้างขวาง”²

ในปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันว่า “ความสำเร็จของการบริหารงานทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน มิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความรู้ความชำนาญและความร่วมมือจากผู้ตามประกอบด้วย ฉะนั้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ตามจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะนอกจากจะสอดคล้องกับวิถีทางของการบริหารตามปรัชญาประชาธิปไตยแล้วยังก่อให้เกิดผลดีต่อหมู่คณะ และผลงานขององค์กรด้วย นอกจากนี้ตามความเข้าใจของนักวิชาการบางคนเห็นว่าการการมีส่วนร่วมตามครรลองของประชาธิปไตยไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น หากยังเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เสียอีกด้วยในสภาวะการณ์ปัจจุบันจนทำให้คนเชื่อว่าศตวรรษแห่ง “การระเบิดการมีส่วนร่วม” (Participation explosion)”³

จากสถานการณ์ของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงและทางอ้อมต่อวิถีการดำรงชีพของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับปรุงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเร่งรัดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของรัฐเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542 เป็นรูปแบบของการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสการเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตัวเอง เพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่น คือ

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง

² สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ, *คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 20.

³ วรทัต ลักษณ์นทร์, *การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล* (กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2545), 32.

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีขอบเขตของการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจออกข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมายท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
8. มีการควบคุมดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐ และประชาชนโดย

ส่วนร่วม

จากผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับมาตรการในการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายในการพัฒนา การกำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานและโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด⁴

องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา ได้ทำการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป เช่น การก่อสร้าง และซ่อมแซม ถนน สะพาน และแหล่งน้ำต่าง ๆ ทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ ให้แก่ราษฎร โดยการเน้นการบริการให้เกิดความพอใจแก่ราษฎรอย่างสูงสุด เพื่อพัฒนาให้ตำบลลาดจินดา มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป⁵

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา พบว่าประชาชนได้ร้องเรียนเป็นหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา และท้องถิ่นเดือนละประมาณ 10 กว่าเรื่อง รวมเป็นปีละประมาณ 100 กว่าเรื่อง

⁴ วราสิทธิ์ กาญจนสูตร, *คัมภีร์บริหารการปกครองท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร: มติชน, 2546), 26.

⁵ ถนอม กรรมใจ, “สารจาก อบต.ลาดจินดา,” *วารสารประชาสัมพันธ์*, เล่มที่ 25, (2547): 17.

เช่น เรื่องประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการไม่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ท้องถิ่น และไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินตามากน้อยเพียงไร และความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมการบริหารงานส่วนตำบลตลาดจินตามากน้อยแค่ไหน เพราะผู้ศึกษาได้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา และได้มีโอกาสสัมผัสกับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา กิ่งอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อนำหลักผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นการบริหารงานส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา โดยเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริหาร ตลอดจนศึกษากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบการบริหารส่วนตำบล และเอกสารรายงานการวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้บางพอสมควร ก่อนนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบสอบถามประชาชนในตำบลตลาดจินดา ตามทัศนคติและความเป็นจริงในการมีส่วนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ขอบเขตประชากร

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 11 หมู่บ้านซึ่งมีจำนวนประชากร 6,183 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาเมื่อ พุทธศักราช 2548 ซึ่งมีจำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 4,365 คน

3. ขอบเขตพื้นที่

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.4 สมมุติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในระดับน้อย
2. ประชาชนที่มีปัจจัยต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในระดับต่างกัน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการพยายามประเมินผล

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในส่วนท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่และภายในอาณาเขตที่กฎหมายกำหนด

การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจในทางการปกครองประเทศจากส่วนกลางบางอย่าง โอนไปให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจการที่ตัวเองพอสมควร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ปลัดเมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

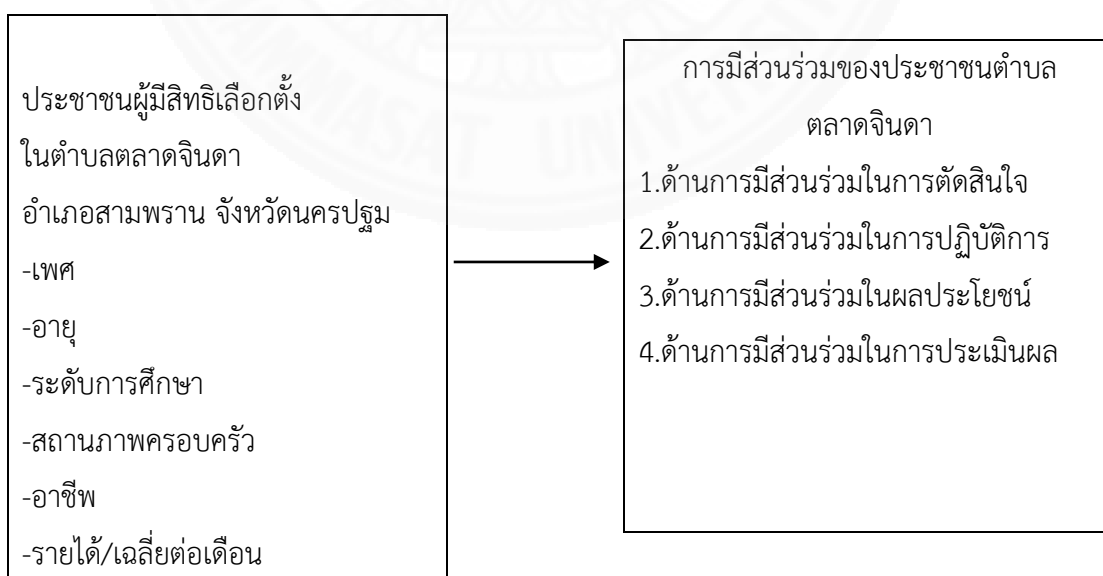
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. ได้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน นครปฐม
3. ได้ทราบถึงผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาเพื่อให้พัฒนาได้ดีขึ้น
4. ผลของการวิจัยที่ได้จากการศึกษาจะนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น(X)

ตัวแปรตาม(Y)

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารงานส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีแนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวความคิดการปกครองท้องถิ่น
- 2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.3 แนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร
- 2.5 ระเบียบการปฏิบัติการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (Local Self Government) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดจากหลักการกระจายอำนาจ ในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารงานภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย”¹

วิญญู อังคนารักษ์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและการบริหารท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่น

¹ ชูศักดิ์ เทียงตรง, *การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518), 20.

นั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นโดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร”²

ประหยัด หงส์ทองคำ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ไม่มากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐเพราะชุมชนท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่มีอธิปไตย องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมายและมีองค์กรที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั่นเอง”³

เดเนียล วิท ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริการการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน”⁴

อุทัย หิรัญโต ให้คำนิยามว่า “การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น การบริหารงานของท้องถิ่น ที่มีองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น”⁵

วรวิทย์ มีมาก กล่าวว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ

1. ต้องเป็นนิติบุคคลเอกเทศแยกจากส่วนกลางมีขอบเขตการปกครองแน่นอนมีคณะ

² วิญญู อังคนารักษ์, *แนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภการพิมพ์, 2519), (อัดสำเนา).

³ ประหยัด หงส์ทองคำ, “การปกครองท้องถิ่นไทย”, (กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), (อัดสำเนา).

⁴ เดเนียล วิท, *การปกครองท้องถิ่นไทย*, อ่างใน โกวิทย์ พวงงาม, *หลักการและมติใหม่ในอนาคต*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), 20.

⁵ อุทัย หิรัญโต, *การปกครองท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523), 3.

ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง

2. มีอิสระในด้านการคลัง งบประมาณในการจัดเก็บภาษีและหารายได้
3. มีอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของตนเอง
4. อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลางน้อยมาก⁶

ประธาน คงฤทธิศึกษากร ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยสมัยนี้ก็จะเกิดองค์กร ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง”⁷

ประหยัด หงส์ทองคำ กล่าวว่าหลักการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการคือ

1. การปกครองท้องถิ่นนั้น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีลักษณะแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยหรือองค์การปกครองของไทยแบบนครหลวง แบบเทศบาล แบบสุขาภิบาลหรือแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็มีลักษณะแตกต่างกัน โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

2. การปกครองชุมชนที่ เรียกว่า เป็นการปกครองท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม หมายความว่าอำนาจขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอย่างแท้จริง ถ้าองค์กรท้องถิ่นมีอำนาจน้อยเกินไปก็ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และท้องถิ่นได้สมเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น ในทางกลับกันถ้าองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจมากเกินไปจนไม่มีขอบเขตอะไรมาจำกัดได้ องค์กรปกครองท้องถิ่นก็จะมีสภาพเป็นรัฐที่มีอำนาจอภิปไตย อันมีผลทำให้ประเทศหรือรัฐก็จะมีสภาพแตกแยกได้

3. องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายนี้อาจจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ องค์กรปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อ

⁶ วรพิทย์ มีมาก, “ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก จังหวัดเชียงใหม่,” (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, 6.

⁷ ประธาน คงฤทธิศึกษากร, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543), 19.

ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และ เพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น เช่น ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น และสิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. องค์การที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (Necessary Organization) องค์การที่จำเป็นในการปกครอง โดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ด้วยกันคือองค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองของประชาชนเป็นหัวใจที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปท้องถิ่นของประชาชนอาจทำได้หลายแบบหลายระดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ ความเสถียรของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ แต่ละคนเป็นสำคัญ⁸

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่น นอกจากจะเป็นผลดีในด้านที่ต้องการให้องค์การปกครองท้องถิ่นบริหารงานโดยบุคคลที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นเขาเห็นด้วยแล้วยังเป็นผลดีในข้อที่ว่าเจ้าหน้าที่องค์การปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างใกล้ชิดมิใช่โดยการสั่งการหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาลกลาง รวมทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในกลไกการปกครองระบบประชาธิปไตย เกิดความสำนึกในความสำคัญของสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของตน ตลอดจนเกิดความตื่นตัวที่จะใช้สิทธิในทางการเมืองหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม⁹

สรุปหลักการสำคัญของการใช้อำนาจแก่ประชาชนปกครองตนเองที่เป็นระบบการปกครองท้องถิ่นต้องประกอบด้วย

1. ต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเองด้วยการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารองค์การปกครองท้องถิ่นนั้น

2. ต้องมีองค์กรที่สำคัญ ซึ่งหมายถึงสภาท้องถิ่น (Local Council) เพื่อเป็นสถาบันในการที่จะแสดงเจตจำนงของคนในท้องถิ่น

⁸ ประหยัด หงส์ทองคำ, *การปกครองท้องถิ่นไทย* (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520), (อัดสำเนา).

⁹ เรื่องเดียวกัน, 10.

3. ต้องมีเขตพื้นที่ (Territory) ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ให้โดยกฎหมายและพื้นที่นี้จะต้องสอดคล้องกับงบประมาณหรือรายได้เพื่อการบริหารการปกครองตนเองอย่างเพียงพอ
4. ต้องให้องค์กรจัดตั้งขึ้นเพื่อการบริหารปกครองท้องถิ่นนั้นๆ มีสภาพนิติบุคคลเพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเอง
5. ต้องให้หน่วยงานจัดตั้งขึ้นมีรายได้ (Revenue) และมีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ (Budget) เพื่อการบริหารงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้
6. ต้องไม่ให้นโยบายการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ อยู่ในสายการบังคับบัญชาหรืออยู่ภายใต้อำนาจการปกครองบังคับบัญชาของนโยบายการปกครองทางราชการหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นด้วยกันทั้งนี้เพื่อความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy)
7. ต้องมีอำนาจตราข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจการใช้ให้เป็นไปตามกฎหมาย (Law Enforcement) ของท้องถิ่น และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ความรับผิดชอบที่กฎหมายบัญญัติเอาไว้
8. ต้องให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องสนับสนุน (Support) และการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนในท้องถิ่น¹⁰

จากนิยามของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น สามารถประมวลได้เป็น หลักการปกครองท้องถิ่น มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การปกครองของชุมชน ซึ่งชุมชนเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น กรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา
2. หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกัน ตามลักษณะความเจริญ และความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐในการกระจายอำนาจให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นตามความเหมาะสม
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองของตนเอง สิทธิกฎหมาย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

¹⁰ ประหยัด หงส์ทองคำ, *สมรรถนะขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น: บทบาทของเทศบาลและสุขาภิบาล* (กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการการวางแผนและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, 2524), 15.

ก. หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิจะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่ และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ เป็นต้น

ข. สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรในการบริหารและการปกครองตนเอง แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น เทศบาล มีนายกเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือกรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อสนองเจตนารมณ์และความต้องการของ

ชุมชนและอยู่ภายในเขตปกครอง นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบ และกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย¹¹

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ อธิบายเกี่ยวกับแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นไว้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้ให้ความสำคัญกับกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นรวมทั้งยังกำหนดว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญกับท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสรภาพในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่การปกครองท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลดังกล่าวมีส่วนต้องให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเอง แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น นั้นเป็นการยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์เพิ่มขึ้น¹²

¹¹ โกวิท พวงงาม, *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและนิติใหม่ในอนาคต*, 21-22.

¹² สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ, *คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 192-193.

กรอบแนวคิดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นนั้น ได้ยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการ คือ มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง บริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง
2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือให้องค์กรปกครองท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคและเพิ่มบทบาทให้ส่วนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการแทน

ด้านประสิทธิภาพของการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิมมีคุณภาพมาตรฐาน การจัดการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อ ผู้ใช้บริการให้มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมประชาชนภาคประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ¹³

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น มีทั้งสิ้น 5 ประการ คือ

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะของรัฐ ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการบริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยกันเองให้ชัดเจน โดยให้ดำเนินการภายใน 4-10 ปี ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่น
2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่อย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลในปี พ.ศ.2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในไม่เกินปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยเพิ่มสัดส่วนตามระยะเวลาที่เหมาะสม
3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองท้องถิ่น
4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจถ่ายโอนภารกิจ

¹³ เรื่องเดียวกัน, 196.

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอน อำนาจและหน้าที่¹⁴

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง ได้ให้นิยามการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางสังคมว่า “เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ ในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อกับกลุ่มคน ระหว่างกลุ่มต่อกันอาจเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้” การมีส่วนร่วมนี้เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึก ร่วมกับรับผิดชอบกับกลุ่มด้วยและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการดำเนินการ ปฏิบัติการและผลประโยชน์ของการพัฒนานั้นๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นเป็นการ กระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ของเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการกำหนดและการ ดำเนินการประชาชนเอง¹⁵

2.3 แนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาท้องถิ่น คือ การพัฒนาสังคมในท้องถิ่นที่ทำให้เกิดมีการพัฒนาของประชาชน ในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นให้เจริญขึ้นตามวิวัฒนาการของโลก ปัจจุบัน และได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พัทธา สายหู ให้ความหมายว่า การพัฒนาสังคมครอบคลุม การให้บริการสังคม สวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ การสร้างคุณลักษณะของบุคคลให้สอดคล้องกับระเบียบประเพณีของ

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 198-199.

¹⁵ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการและแผนงานกรมการปกครอง, ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539), 12.

สังคม การปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมให้อำนวยประโยชน์ให้แก่คนจำนวนมากในด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค เป็นต้น¹⁶

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ให้ความหมายว่า เป็นการพัฒนา 4 ด้าน คือ การพัฒนามนุษย์ การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วม และการพึ่งตนเอง จากความหมายของ นักวิชาการทั้งสองท่าน และการพิจารณาตามแนวคิดของ **พทยา สายหู** จะทำให้กล่าวได้ว่า การพัฒนาสังคมที่สมบูรณ์ตามความหมายดังกล่าว อาจจะต้องใช้เวลาเพราะในเทศกาลหนึ่งอาจทำการพัฒนาได้บางส่วนของความหมาย รวมทั้งยังขึ้นอยู่กับความเข้าใจและความต้องการของคนในสังคม และขึ้นอยู่กับความต้องการและความสามารถของผู้บริหารการปกครองสังคมว่าจะทำได้มากน้อย เพียงใด การพัฒนาสังคมนั้นเป็นการพัฒนาไปตามความต้องการของสมาชิกในสังคม จำเป็นต้องอาศัย บทบาทผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วม คือให้ประชาชนมีบทบาทในการ กำหนดตัดสินใจนโยบายและแผนงาน¹⁷

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม เป็นผลมาจากความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอจนเกิดความริเริ่มโครงการเพื่อการนั้นๆ คนเราสามารถรวมกันได้ โดยผ่านองค์กร ดังนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความ เปลี่ยนแปลงได้¹⁸

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกันทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มผลของการเกี่ยวข้องกันดังกล่าว เป็นเหตุเร้าใจมีการให้ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย¹⁹

ปรัชญา เวสารัชช ขยายความหมายของการมีส่วนร่วมว่า ต้องครอบคลุมในประเด็น ดังต่อไปนี้

¹⁶ พทยา สายหู, *กลไกของสังคม* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2544), 208.

¹⁷ ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, *สิทธิมนุษยชนและการพัฒนา* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), 263-264.

¹⁸ อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง, *คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2*, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), 29.

¹⁹ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, *กลวิธีแนวทาง วิธีการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงาน พัฒนาชุมชน* (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527), 83.

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึง การสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนและสังคมร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนาและทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน สะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายการวางแผนและการดำเนินโครงการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการแบ่งสรรผลประโยชน์ ที่เกิดจากการพิจารณา ในมิติดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน (แรงงานและทรัพยากร) เพื่อการพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันตามสภาพโครงสร้างการบริหารนโยบายและลักษณะเศรษฐกิจของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้จากการลงทุน²⁰

อภิชัย พันธเสน ให้ข้อสรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไว้ ว่าเป็นการให้อำนาจในการตัดสินใจที่เน้นในเรื่องอำนาจ และการควบคุมโดยมีกิจกรรมร่วมกันของประชาชนที่ไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้อง²¹

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ อธิบายว่า เป็นการให้โอกาสตามความสามารถในการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตากรรมของตนเองของมนุษย์ โดยอาศัยหลักความเสมอภาคเป็นหลักสำคัญของการพัฒนา นั้นเป็นการช่วยเหลือกัน ร่วมมือกัน การแบ่งปัน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองพร้อมกับเพิ่มประสิทธิภาพและเป็นการเปิดโอกาสในการที่จะฝึกหัดประชาชน องค์กรประชาชน หาทางแก้ไข ปัญหาของตนเองหรือเป็นการร่วมกันสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนของตนเอง²²

นิรันดร์ จงวุฒิเวทย์ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการมีส่วนร่วมไว้ว่า ประกอบด้วย

1. การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์เป็นการเกี่ยวข้องทั้งตัวตน ไม่ใช่เฉพาะเพียงแต่เกี่ยวข้องกำลังกาย หรือทักษะ กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมจะมีส่วนเกี่ยวข้องทางจิต ไม่เพียงแต่เฉพาะด้านการทำงาน

²⁰ ปรัชญา เวสารัชช์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท” รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528), 19.

²¹ อภิชัย พันธเสน, “วิถีพัฒนาชนบทจากชุมชนอนาธิปไตยสู่สังคมยุคธรรม”, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2535), 15.

²² ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, สิทธิมนุษยชนและการพัฒนา, 208.

2. การกระทำการให้ เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องด้านจิตใจ และอารมณ์ แล้วเท่ากับเปิดโอกาสให้เขา ได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยเหตุนี้การมีส่วนร่วมมากกว่าการยินยอมที่จะกระทำตามคำสั่ง ซึ่งกระทำโดยปราศจากการยินยอมพร้อมใจและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วมจึงเป็นความสัมพันธ์ทางอารมณ์และจิตใจที่มีการติดต่อสื่อสารทั่วไปและกลับระหว่างบุคคลนั้นและกลุ่ม

3. การร่วมรับผิดชอบ เมื่อการเกิดการเกี่ยวข้องด้านจิตใจ อารมณ์และได้ทำการให้แก่สถานการณ์ กลุ่มนั้นแล้ว ผู้ที่มีส่วนร่วมจะเกิดความรู้สึกร่วมกับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่ม และต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานด้วย จึงเกิดความรับผิดชอบร่วมกับกลุ่ม โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

(Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความหมายดังนี้คือ

ความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะทำงานร่วมกันเพื่อวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในกิจกรรมหรืองาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในงานและในการทำให้เชื่อไว้วางไว้การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork)²³

มิติของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินการเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ติดต่อกับประชาชน โดยมีนักวิชาการให้คำกล่าวดังนี้

อकिन ระพีพัฒน์ ได้กล่าวถึงมิติ (Dimensions) ของการมีส่วนร่วมมี 3 มิติ คือ

1. ชนิดของการมีส่วนร่วมมี 4 ชนิด คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นริเริ่ม ขึ้นดำเนินการต่อเนื่อง และตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยการสนับสนุนทรัพยากรการบริหารโครงการประสานงานและการขอความร่วมมือ

²³ นิรันดร์ จงวุฒิเวทย์, กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน, 183.

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์หรือผลที่เกิดขึ้นตามมาซึ่งอาจจะเป็นด้านลบได้ แก่วัตถุสิ่งของ ด้านสังคมและตัวบุคคล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมมี 4 กลุ่ม คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำชุมชนในท้องถิ่น บุคลากรของรัฐ และบุคคลภายนอก ซึ่งทั้งสี่กลุ่มนี้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ลักษณะ อายุ เพศ สถานะ ครอบครัว การศึกษา ชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น และสถานะทางกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

3. วิธีการเข้าร่วม ได้แก่พื้นฐานของการมีส่วนร่วม มีแรงกระตุ้นและแรงจูงใจในการเข้าร่วม การเข้าร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อมขนาดของการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เข้าไปเกี่ยวข้อง และขอบเขตของกิจกรรม²⁴

2.3.3 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ปกรณ์ ปรียากร ได้เสนอลักษณะของการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นได้ 4 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก ประชาชนต้องเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดว่าสิ่งใดคือความจำเป็นขั้นพื้นฐานของตนเองหรือชุมชน

ลักษณะที่สอง ประชาชนต้องทราบว่าทรัพยากรใดในชุมชน มีประโยชน์และสามารถระดมมาใช้ในการพัฒนาได้

ลักษณะที่สาม ต้องทราบและเข้าใจวิถีชีวิตของคนในชุมชน เพื่อปรับปรุงผลลัพธ์แห่งการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของประชาชน หรือต่างได้รับประโยชน์อย่างถ้วนหน้า

ลักษณะที่สี่ ผลของการมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับทุกฝ่ายตลอดจนพัฒนากระบวนการพัฒนาต่อไปได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในระดับที่แตกต่างกันนั้น เป็นอิทธิพลของปัจจัยพื้นฐานหลายประการ ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อถัดไป ส่วนขั้นตอนการมีส่วนร่วมนั้น²⁵

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้กล่าวสรุปไว้ดังนี้ คือ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมทำการศึกษาค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน ประชาชนต้องร่วมกันค้นหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน ประชาชนต้องร่วมกันวาง

²⁴ อคิน ระพีพัฒน์, *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา* (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527), 183.

²⁵ ปกรณ์ ปรียากร, *กระทรวงมหาดไทย : ลักษณะเด่นและข้อจำกัดของหน่วยงานระดับกระทรวงในการบริหารการพัฒนา* (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532), 31-34.

นโยบาย แผนงาน หรือโครงการหรือกิจกรรมที่จัดปัญหาของชุมชนประชาชนต้องร่วมกันตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ต้องร่วมกันลงทุนในกิจกรรมของโครงการตามขีดความสามารถของตนเองหรือองค์กร หรือปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐเพื่อใช้ประโยชน์ในระยะยาว²⁶

2.3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข มีแนวคิดที่ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่พัฒนาที่เข้าไปทำงานในชุมชน ต้องสร้างเงื่อนไขของบทบาทของตนให้พร้อมที่จะเข้ามาทำงานและให้ชุมชนมีส่วนร่วม ต้องมีทัศนคติที่เหมาะสม เช่น ยอมรับศักดิ์ศรีของชุมชนกับตนเองเท่าเทียมกัน เชื่อ เคารพและเข้าใจความคิดของชุมชน

2) ปัจจัยที่บุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาภายในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน ซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการร่วมของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนนำไปสู่การพึ่งตนเองต่อไป

3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารเกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบราชการ หรือระเบียบขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีลักษณะของการสั่งการซึ่งเขาเห็นว่าเจ้าหน้าที่ต้องอยู่ในระเบียบของการสั่งการ การพัฒนาจึงไม่เป็นไปตามหลักการและเจ้าหน้าที่ยังขาดการวางแผนร่วมกับชุมชนทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ดี²⁷

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่

1) ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

2) ความเกรงใจต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ให้ออกปากขอผู้น้อยก็ช่วยแรง

²⁶ ไพรัตน์ เดชะรินทร์, *ชนบทไทย : การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา* (กรุงเทพมหานคร : พี เอ ลีฟ วิ่ง จำกัด, 2534), 12.

²⁷ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, *กระทรวงมหาดไทย : ลักษณะเด่นและข้อจำกัดของหน่วยงานระดับกระทรวงในการบริหารการพัฒนา* (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532), 12.

3) อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส²⁸

2.3.5 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

สมยศ นาวิกร ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ในเชิงการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยสรุปการมีส่วนร่วมจะทำให้

1) เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากกว่า การศึกษาต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่าเมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมองว่าเป็นสิ่งที่บังคับพวกเขาโดยบุคคลบางคนแล้ว พวกเขาโน้มเอียงที่จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากว่าการเปลี่ยนแปลงถูกต่อต้านจากพนักงานอยู่บ่อย ๆ ครั้ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจึงเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและทำให้พนักงานมีจิตใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง

2) ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารและประชาชนมีความราบรื่นมากขึ้น การมีส่วนร่วมทำให้ความไม่พอใจของกลุ่มถูกเปิดเผยออกมา ความไม่พอใจเหล่านี้สามารถยุติลงได้โดยการอภิปรายอย่างตรงไปตรงมา ความไม่พอใจที่ไม่ได้รับการแก้ไขหรือซ่อนเร้นอยู่อาจจะทำให้เกิดการนัดหยุดงาน การทำงานช้า ๆ ความสูญเสียและการขาดงาน การมีส่วนร่วมทำให้อัตราการร้องทุกข์มีน้อยลง เนื่องจากว่าโดยปกติแล้วการร้องทุกข์เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายกับองค์กรส่วนการมีส่วนร่วมช่วยประหยัดเงินให้กับฝ่ายบริหารได้

3) ความผูกพันของพนักงานกับองค์กรเพิ่มขึ้น เมื่อพนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ พวกเขาจะรู้สึกผูกพันกับองค์กรมากขึ้น พวกเขาจะรู้สึกว่าเขาและคำแนะนำของพวกเขาถูกให้คุณค่าโดยองค์กร ดังนั้น พวกเขาสามารถตอบสนองความต้องการ ความเชื่อถือตนเอง และความหวังของชีวิต

4) ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วมจะรู้สึกไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร พวกเขาจะรู้แรงจูงใจและความต้องการของฝ่ายบริหาร การรู้สึกเหล่านี้ทำให้เขาไว้วางใจในความตั้งใจของฝ่ายบริหาร ความรู้สึกไว้วางใจเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นอย่างหนึ่งของการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

5) การบริหารผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ยุ่งยากมากขึ้น ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาผูกพันยอมรับการเปลี่ยนแปลง และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การบริหารพวกเขาจึงง่ายขึ้น จำนวนของ

²⁸ นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย* (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2527), 180.

ผู้บริหารจะมีน้อยลง เนื่องจากการควบคุมอย่างใกล้ชิดจะลดลง เนื่องจากว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิดจะลดลงผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อพวกเขามีความรู้สึกรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของพวกเขามากขึ้น ดังนั้นพวกเขาเต็มใจยอมรับอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาพวกเขามากขึ้น

6) การตัดสินใจ ทางการบริหารมีคุณภาพที่ดีขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจทางการบริหารให้ดีขึ้นได้ การรวมความรู้และความสามารถของบุคคลหลายคนเข้าด้วยกันในการที่จะแก้ปัญหาจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีกว่าการตัดสินใจของผู้บริหารที่ขังตัวเองอยู่ในสำนักงานเพียงคนเดียว

7) การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น การมีส่วนร่วมบังคับให้มีการติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน องค์กรหลายแห่งพบว่าการขาดการติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์กร การติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่ในองค์กรจึงเป็นการสื่อสารเบื้องบนสู่เบื้องล่าง การมีส่วนร่วมช่วยให้องค์กรมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้เป็นอย่างดี²⁹

ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในสังคมย่อมมีปัญหาและอุปสรรคทุกด้านของการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนดังนั้นนักวิชาการจึงได้แสดงทัศนะของปัญหาและการมีอุปสรรคดังนี้

เจมส์ คีต ปีทอง กล่าวไว้ว่า เจ้าหน้าที่และระบบราชการเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ด้าน

1) ปัญหาเกี่ยวกับชาวชนบทเองถึงความเป็นปัจเจกบุคคล นอกจากนั้นยังอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์หรือพึ่งพาบุคคลภายนอกจนเกินไป ดูถูกฐานะของตนเอง เลือกผู้นำที่สามารถอุปถัมภ์ตนเองได้

2) ปัญหาเกี่ยวกับตัวของเจ้าหน้าที่และระบบราชการ ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนมีลักษณะ

- (1) นโยบายในระบบราชการมักจะมีมาจากเบื้องบน (Top-Down Policy)
- (2) การจัดสรรงบประมาณทำมาจากส่วนกลาง คำนึงถึงกิจกรรมที่ส่วนกลางกำหนด
- (3) ระบบราชการที่เจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ ขาดการประสานงาน และรับปฏิบัติเฉพาะนโยบายหลักของหน่วยงาน
- (4) มีความสัมพันธ์แบบผู้ใหญ่น้อย มักเชื่อว่าตัวเองมีฐานะสูงกว่าประชาชน

²⁹ สมยศ นาวิกร, *การบริหารแบบมีส่วนร่วม* (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525), 25-26.

- (5) เจ้าหน้าที่ราชการชอบทำงานสำนักงาน
- (6) ระบบราชการใช้ระบบให้คุณให้โทษทำตัวให้พอใจแก่ผู้บังคับบัญชามิได้ปฏิบัติงานเพื่อชนบทย่างแท้จริง³⁰

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร

ความหมายและขอบข่ายการบริหาร

คำว่า “การบริหาร” ใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Administration” และนอกจากนั้นยังมีอีกคำหนึ่งที่ใช้แทนกันได้คือคำว่า “Management” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน แต่ทางวิชาการจะเลือกใช้คำว่า “Administration” ก็เพราะเหตุผล 2 ประการ คือ เหตุผลประการแรก เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่มีความหมายหนักในทางการจัดการธุรกิจเอกชนและเหตุผลประการที่สอง เมื่อไม่ต้องการใช้คำที่จะให้เกิดความสับสน เพราะคำว่า “การจัดการ” (Manager) ซึ่งมีความหมายแคบจำกัดลงไปว่าเป็นผู้บริหารองค์การแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยหนึ่งนั้น ดังนั้น เมื่อพูดถึงการบริหารโดยทั่วไป หรือการบริหารราชการ จึงนิยมใช้คำว่า “Administration”³¹

Gulick and Urwick ได้เสนอขอบข่ายการบริหารได้ 7 ขั้นตอน หรือที่เรียกกันว่า “POSDCORB” ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนพื้นฐานของการศึกษาการบริหารขบวนการทั้ง 7 ขั้นตอนประกอบด้วย

1. P = Planning การวางแผน หมายถึง การเตรียมการล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติจริงๆ
2. O = Organizing การจัดการองค์กร หมายถึง การวางโครงสร้างการทำงานภายในองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. S = Staffing การจัดบุคคลเข้าทำงาน หมายถึง การจัดบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับผิดชอบในตำแหน่ง ภารกิจเกี่ยวกับบุคลากรทั้งหมดในเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรการฝึกอบรมตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ดี
4. D = Directing การอำนวยการ หมายถึง เป็นกิจกรรมที่เป็นภาระหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องทำการตัดสินใจสั่ง การออกคำสั่งและควบคุมการทำงาน

³⁰ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, *การบริหารพัฒนาชนบท การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท* (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526), 56.

³¹ สมพงษ์ เกษมสิน, *การบริหารบุคคลแบบใหม่* (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519), 302.

5. CO = Coordinating การประสานงาน หมายถึง ภาระหน้าที่ในการเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ พยายามสร้างระบบติดต่อการสื่อสารการ สร้างกลุ่มทำงาน

6. R = Report การรายงานผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การรายงานถึงสภาพการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นการแสดงถึงข้อเท็จจริง ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานตลอดการชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติของหน่วยงาน

7. B = Budgeting การงบประมาณ หมายถึง เป็นการศึกษถึงการใช้จ่ายเงินในการบริหารงาน ซึ่งมีขั้นตอนตั้งแต่ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหารงบประมาณรวมถึงการวางแผนการคลัง การทำบัญชี และการควบคุมเพื่อให้มีการใช้จ่ายตรงตามการบริหารที่กำหนดไว้³²

Henri Fayol เป็นนักทฤษฎีการบริหารคนแรกที่ทำให้ความสนใจศึกษาการจัดการองค์การและการบริหาร (Principles of Organization and Management) โดยเห็นว่า การบริหารงานจะประกอบด้วยส่วนสำคัญๆ 5 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์กร (Organizing)
3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสาน (Coordinating)
5. การควบคุมงาน (Controlling)

นอกจากนั้น Foyal ยังได้พิจารณาต่อถึงหลักการบริหารอีกว่าควรประกอบด้วย หลักเกณฑ์ต่างๆ 14 ประการ ดังนี้

1. หลักการแบ่งงาน (Division of work) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)
2. การกำหนดอำนาจหน้าที่ (Authority) และความรับผิดชอบ (Responsibility)
3. เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) คือ ภายในโครงสร้างองค์การหนึ่งจะประกอบด้วยหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ควรมีผู้บังคับบัญชาคนเดียวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาและข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ในการปฏิบัติตามคำสั่ง

³² Gulick and Urwick, “สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการ และแผนงาน กรมการปกครอง: ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล,” รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539), 7.

4. เอกภาพในการอำนวยการ (Unity of Direction) หมายถึง เอกภาพของทิศทางในการปฏิบัติงานที่มีวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน มีผู้บังคับบัญชาคนเดียว มีแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน

5. หลักการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง (Centralization of Authority) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเอกภาพในการบังคับบัญชา และเอกภาพในการอำนวยการ

6. หลักการบังคับบัญชาที่ต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ (Scalar Chain) คืออำนาจบังคับบัญชาจะลดหลั่นลงมาเป็นระดับตามสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงลงมาระดับล่าง

7. องค์กรจะต้องมีวินัย (Discipline) เพื่อเป็นกฎข้อบังคับในการปกครองและควบคุมพฤติกรรมของคนในองค์กร

8. องค์กรจะต้องมีระเบียบ (Order) เป็นหลักในการปฏิบัติงาน

9. ผู้ปฏิบัติงานจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

10. ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบของเงินเดือนควรได้สัดส่วนกับผลการปฏิบัติงานที่กระทำให้เกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย คือองค์กรและผู้ปฏิบัติ

11. องค์กรจะต้องมีความยุติธรรมและเสมอภาค

12. องค์กรจะต้องสร้างความมั่นคงในชีวิตการทำงาน (Security of Tenure) ให้กับผู้ปฏิบัติงาน

13. องค์กรจะต้องสนับสนุนความคิดริเริ่มของบุคคล

14. ผู้ปฏิบัติงานควรผู้ปฏิบัติงานร่วมกันในลักษณะเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันคือมีความจงรักภักดี มีความจริงใจ และสุจริตใจต่อกัน เพื่อเป็นประโยชน์องค์กรโดยส่วนรวม³³

สมพงษ์ เกษมสิน³⁴ ได้สรุปว่า การบริหาร (Administration) โดยทั่วไปมักใช้ในการบริหารราชการ ส่วนการจัดการ (Management) มักใช้ในการบริหารธุรกิจซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ และการบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลหลายประการ คือ

1. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
2. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ
3. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นพื้นฐาน
4. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ

³³Henri Fayol, “สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการ และแผนงานกรมการปกครอง: ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, 12.

³⁴ สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหารบุคคลแบบใหม่, 303.

5. การบริหารเป็นการดำเนินร่วมกันของกลุ่มบุคคลการบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคล
6. การบริหารลักษณะเป็นการร่วมมือร่วมใจของบุคคล
7. การบริหารมีลักษณะการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
8. การบริหารไม่มีตัวตนแต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

อมร รัชศาสตร์³⁵ ได้กล่าวไว้ในบทความ เรื่อง การพัฒนาการบริหารกับแผนพัฒนาประเทศว่า “ทางราชการจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการบริหารอย่างรีบด่วนเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ปัจจัยทางด้านกำลังคน เงิน และวัสดุอย่างสุรุ่ยสุร่ายไม่ได้ โดยเหตุนี้จึงสมควรเสนอแนะสนับสนุนให้ทางราชการพยายามพัฒนาการบริหารให้มีประสิทธิภาพประหยัดและได้ผลงานมากขึ้นควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย”

คุณลักษณะของการบริหารราชการที่ดี

คุณลักษณะของการบริหารราชการที่ดี (Good Governance) หรือ “ธรรมรัฐ” ที่เป็นสากลนั้นมีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) คือ เป็นการบริหารราชการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการกระบวนกาตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมในทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้ รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและประชาชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่ประชาชน จะมีส่วนร่วมก็คือ การมีรูปแบบการปกครองและการบริหารงานที่จะกระจายอำนาจ (Decentralization)

2. การมีความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) คือ เป็นการบริหารราชการที่มีความสุจริตและโปร่งใสซึ่งรวมถึงการมีระเบียบและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสรี เป็นธรรม ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบและติดตามผลได้

3. การมีพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ การบริหารราชการที่มีความรับผิดชอบ

³⁵ อมร รัชศาสตร์, “บทบาทจากผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริมประสิทธิภาพของข้าราชการ”, *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*, ฉบับพิเศษ (เมษายน 2522), 305.

ในภาระหน้าที่และบทบาทที่มีต่อสาธารณชน โดยมีการจัดองค์การหรือกำหนดกฎเกณฑ์ที่เน้นการดำเนินงานเพื่อสนองต่อความต้องการของกลุ่มต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมตามปกติ การที่จะมีพันธู์ความรับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้ องค์กร หน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ประสิทธิภาพ และการใช้ทรัพยากรสาธารณะ

1. การมีกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) คือ เป็นการบริหารราชการที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวม ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตั้งแต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริต มีความเที่ยงธรรม และมีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้

2. การมีกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability) คือ เป็นการบริหารราชการที่มีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกฎเกณฑ์ที่มีการบังคับใช้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจ สามารถที่จะคาดหวังและรู้ว่าจะเกิดผลอย่างไร หรือไม่ เมื่อดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นการประกันความมั่นคง ศรัทธา และความเชื่อมั่นของประชาชน

3. การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ เป็นการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์การ การจัดสรรบุคคล และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการและการให้บริการประชาชนที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ³⁶

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหาร

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหาร มักจะมีคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นปัญหาเดียวกันแต่ที่จริงนั้นเป็นละเรื่อง กล่าวคือ ปัญหาบางประการมีส่วนทำให้เกิดปัญหาต่อกาพัฒนาการบริหารได้

สุเทพ เชาวลิท ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการบริหารไว้ดังนี้

1. ภาวะที่ไม่มีผู้สมัครใจร้องเรียนหรือแถลงเกี่ยวกับของเสียทางการบริหาร
2. ภาวะการณ์ขาดตัวผู้วางโครงการพัฒนาการบริหารที่มีสมรรถภาพ ตลอดจนขาดการติดต่อข่าวสาร และข้อมูลที่จำเป็น

³⁶ วรเดช จันทรศร, *การพัฒนาระบบราชการไทย* (กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกและการพิมพ์, 2540), 30.

3. การพัฒนาขาดเสียงสนับสนุน เนื่องจากขาดกลุ่มคนหัวแข็ง และเต็มใจเข้ามาช่วยบริหาร

4. ภาวะขาดแคลนความสนใจในการปรับปรุงคุณภาพของการบริหารอย่างจริงจัง นอกจากอุปสรรคทั้ง 4 ประการ และยังมีอุปสรรคอื่น ๆ ที่พอจะแยกพิจารณาได้ 3 ประการ คือ

1.1 อุปสรรคทางสังคม ได้แก่

1. **ข้อจำกัดทางกายภาพ** หมายถึง ข้อบกพร่องของโครงสร้างทางการบริหาร เช่น การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไป ไม่มีการแบ่งงานไว้อย่างชัดเจน มีการทำงานที่ซับซ้อน มีการสร้างอาณาจักรขึ้นในหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้การประสานงานไม่ได้ผลขาดการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

1) **ข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์** สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ทุรกันดารห่างไกลการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เกิดการยากลำบากในการติดต่อประสานงาน การควบคุมและการติดตามงานเป็นไปได้ยาก

2) **พฤติกรรมบางอย่างของคนในสังคม** ตลอดจนค่านิยมของสังคมบางประการซึ่งไม่เสริมให้ยอมรับค่านิยมใหม่ๆ และขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาบริหาร

3) **การต่อต้านการเปลี่ยนแปลง** เป็นธรรมชาติของมนุษย์ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งนี้ เพราะ

- (1) นิสัยมนุษย์ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง มนุษย์ต้องใช้เวลาปรับตัว
- (2) ไม่มีใครต้องการ ได้ชื่อว่า เป็นแกะดำเมื่อคนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย หรือไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
- (3) ไม่แน่ใจว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะเกิดผลดีมากกว่าเกาหรือไม่
- (4) การเปลี่ยนแปลงนั้นยอมทำให้ฝ่ายหนึ่งได้รับผลประโยชน์หรือเสียผลประโยชน์ก็จะไม่พอใจก็จะต่อต้าน

1.2 อุปสรรคด้านเศรษฐกิจ

1) ข้อจำกัดทางด้านทรัพยากรอันได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ยังไม่เพียงพอและยังไม่ทันสมัย ปัจจัยบางอย่างก็มีการใช้อย่างเต็มที่

2) ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณการเงิน นับเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาการบริหาร เพราะถ้าไม่มีเงินแล้วการจะจัดหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ มาใช้หรือจัดวัสดุมาใช้ให้เพียงพอเป็นไปได้ยาก

1.3 อุปสรรคทางการเมือง

เป็นที่ยอมรับกันทั่วว่าการเมืองและการบริหารมีความเกี่ยวพันอย่างแยกแยะไม่ออก โดยเฉพาะในแง่ของการปฏิบัติงาน เนื่องจากฝ่ายการเมืองเป็นฝ่ายกำหนดนโยบาย และฝ่าย

บริหารเป็นฝ่ายนำนโยบายปฏิบัติการ กำหนดนโยบายของฝ่ายการเมืองต้องอาศัยข้อมูลจากฝ่ายบริหารและในทางที่จริงแล้วที่ฝ่ายการเมืองเข้าก้าวภายในกิจกรรมของฝ่ายบริหาร

นโยบายของรัฐ (ฝ่ายการเมือง) ถ้าไม่สนับสนุนให้มีการพัฒนาการบริหารอย่างจริงจัง การพัฒนาก็ไม่อาจดำเนินการตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เพราะปัจจัยอันสำคัญอันหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาการบริหารได้ผลก็คือ เงิน ชื่อฝ่ายที่มีอำนาจในการจัดสรรให้อุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาบริหารทั้งสิ้น ซึ่งเป็นเหตุให้การพัฒนาการบริหารไม่สามารถดำเนินการไปได้ดีเท่าที่ควร ดังนั้น จึงสามารถพิจารณาการพัฒนาการบริหารอย่างสั้น ๆ ว่าเป็นกระบวนการเสริมสร้างหรือเพิ่มสมรรถนะในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ และแก้ปัญหาขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัดเป็นสำคัญ³⁷

จากแนวคิดทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารที่กล่าวมาทั้งหมด ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีโครงสร้าง วิธีการดำเนินการต่างๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมอยู่เสมอ แต่การที่องค์กรจะใช้วิธีการใดในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงองค์กรนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นจริงทั้งองค์ประกอบภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้นๆ ประสพอยู่

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่าการบริหารก็คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรการบริหารหรือปัจจัยพื้นฐาน (Administrative resources) ที่ใช้ในการบริหารคือ คือ (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการจัดการ (Method of Management) หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า 4M การที่จัดว่าปัจจัยทั้งสี่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารก็เพราะว่า ในการบริหารเกือบทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัย คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการจัดการเป็นองค์ประกอบสำคัญ ไม่ว่าจะการบริหารนั้นจะเป็นราชการหรือการบริหารธุรกิจก็ตาม

2.5 ระเบียบการปฏิบัติการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยในวรรคสองอาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

³⁷ สุเทพ เชาวลิต, “การบริหารการพัฒนาเมืองพัทยา: รูปแบบที่ควรเน้น,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, การบริหารการพัฒนา สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2538), 29.

การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สภาตำบลที่จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 40 ให้พ้นจากสภาพแห่งสภาตำบลนับตั้งแต่วันที่ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นต้นไป

สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นโดยให้นำมาตรา 40 และมาตรา 41 มาบังคับโดยอนุโลม

สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศยุบสภาตำบลทั้งหมดและองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในอำเภอเดียวกันภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุผลดังกล่าว

การรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น

การสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคนดีสภาพพื้นที่เป็นเกาะหรือสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่จะไปรวมได้โดยสะดวก กระทรวงมหาดไทยจะไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้

ให้นำมาตรา 41 และมาตรา 42 วรรคสองและวรรคสาม มาบังคับการยุบและรวมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรับรองพื้นที่บางส่วนของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นมารวมด้วยได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

การสำรวจเจตนาสมัครเกี่ยวกับการรวม ยุบรวม รับรวม และแยกพื้นที่ในเขตสภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามวรรคหนึ่งได้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การโอนงบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิเรียกร้อง หนี้ เจ้าหน้าที่ของสภาตำบล หรือพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้สภาตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นผู้โอนและผู้รับโอนตกลงกัน ในกรณีที่เกิดตกลงกันไม่ได้ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด

ในกรณีที่ยกดำเนินการตามมาตรา 41 ทวิ มาตรา 41 ตริ มาตรา 41 จัตวา หรือมาตรา 41 เบญจ และเป็นเหตุให้เพิ่มจำนวนสมาชิกสภาของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการเลือกตั้งเพื่อให้สมาชิกครบตามจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในวาระตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกคนอื่นในหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้สมาชิกของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกสภาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่ที่กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล

บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ใช้บังคับในเรื่องใดก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล³⁸

³⁸ ทองอาน พาไทสง, *ประมวลกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานของท้องถิ่น* (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัด วิ.เจ. พรินติ้ง, 2549), 183-185.

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้างานวิจัยที่มีผู้เคยวิจัย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของสภาตำบล หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีผลงานศึกษาวิจัยบางส่วนที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ

ประธาน คงฤทธิศึกษากร³⁹ ได้ทำการวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท โดยได้สรุปการศึกษาวิจัยว่า “ประชาชนในชนบทยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทน้อย ทั้งนี้เพราะประชาชนในชนบทโดยส่วนร่วมแล้ว อยู่ในภาวะของความยากจน ไม่ได้รับการศึกษาไม่ทันโลก ต้องพะวักพะวนอยู่การดิ้นรนชวนขายในการทำมาหากินเลี้ยงชีพตน ไม่มีฐานะเป็นชนชั้นกลาง (Middle Class) ของประเทศ เมื่อประชาชนไม่มีความรู้ ขาดประสบการณ์ และยากจนก็ขาดการมีส่วนร่วมในการกระบวนการพัฒนาทางราชการ หรือการพัฒนาที่ค่อนข้างจะเป็นทางการ เช่น กรณีสภาตำบล”

ร.ต.ประวิทย์ เพชรมี⁴⁰ ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกลุ่มสตรีในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษากลุ่มสตรีที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผลการศึกษาพบว่า “สตรีมีส่วนร่วมในกลุ่มกิจกรรมตามขั้นตอน ดังนี้ คือ การร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผนร่วมกันดำเนินการ และร่วมกันประเมินผล ส่วนการตัดสินใจเข้าไปร่วมกิจกรรมนั้น สตรีเป็นผู้ตัดสินใจเอง หรือได้รับการชักนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และชาวบ้านที่เป็นเพื่อนด้วยตนเอง สำหรับผลของการมีส่วนร่วมที่สตรีได้รับประโยชน์โดยตรงจากกิจกรรมกลุ่ม อีกประการหนึ่งคือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคือ การยอมรับนับถือในตัวผู้นำ มองเห็นประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง และครอบครัว

³⁹ ประธาน คงฤทธิศึกษากร, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาชนบท”, *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2533), 43.

⁴⁰ ประวิทย์ เพชรมี, “การมีส่วนร่วมของสตรีในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน จังหวัดเชียงใหม่,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537), 54.

ฉลาดชาย รมิตานนท์⁴¹ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า “ปัญหาอุปสรรค คือ ชาวนาไทยยังมีลักษณะยอมจำนนต่ออำนาจ ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะคิดเปลี่ยนแปลงหรือปรับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น การทนยอมรับสภาพถูกเอารัดเอาเปรียบโดยสงบ การไม่กล้าท้าทายอำนาจที่ไม่เป็นธรรม การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รวมถึงการเห็นว่าการรวมตัวทำกิจกรรมการต่อสู้สิทธิเรื่องปากท้องเป็นเรื่องผิดธรรมเนียมเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนที่เป็นผลของการถูกเอารัดเอาเปรียบในทางเศรษฐกิจมาเป็นเวลานาน”

เชษฐชัย ศรีชูชาติ⁴² ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ กรณีศึกษา การจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ให้แก่ชาวชุมชนแออัดเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลศึกษาพบว่า “ชาวชุมชนแออัดเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากกว่าหน่วยงานรัฐในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ ทั้งในด้านการริเริ่ม โครงการ การแนะนำสำคัญสมาชิกชุมชนให้เข้าร่วมโครงการ การคัดเลือกกรรมการโครงการ การดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ของโครงการ และการเลือกพื้นที่อยู่อาศัยใหม่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังพบว่าชาวชุมชนแออัดที่มีสถานภาพสูงทางเศรษฐกิจ สังคม และเป็นกรรมการโครงการมีส่วนร่วมสำคัญในขั้นตอนของกระบวนการจัดหาที่อยู่ใหม่มากกว่าชาวชุมชนแออัดทั่วไป”

นพพร นิลณรงค์⁴³ ได้ทำเรื่องการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีหมู่บ้านไม้ตะเคียน ตำบลตะเคียนปม กิ่งอำเภอทุ่งช้าง จังหวัดลำพูน ได้ให้ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด ตัดสินใจ และควบคุมการบริหารงบประมาณหรือบริหารโครงการอย่างเปิดเผย และเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และในชุมชนต่างๆ มีองค์กรปกครองที่แบ่งแยกย่อย โดยมีโครงสร้างภายในชุมชนอยู่การเข้าไปส่งเสริมของส่วนราชการควรจะไปในกลุ่มเป็นธรรมชาติเหล่านี้ โดยไม่ต้องเข้าไปจัดการองค์กรต่างๆ ขึ้นมาใหม่

⁴¹ ฉลาดชาย รมิตานนท์, *สถานภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของสังคมหมู่บ้านชนบทกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวิเคราะห้หมู่บ้านภาคเหนือ* (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2546), 43.

⁴² เชษฐชัย ศรีชูชาติ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ : กรณีศึกษาการจัดการจัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ให้แก่ชาวชุมชนแออัดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541), 34.

⁴³ นพพร นิลณรงค์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านไม้ตะเคียน ตำบลตะเคียนปม กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2539.

บุญยิ่ง โหมตเทศน์⁴⁴ ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นไม่มากนัก และการมีส่วนร่วมนั้น กลุ่มประชากรศึกษาส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล โดยที่การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลและการควบคุมติดตามการบริหารงานนั้น พบว่า การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเชิงผกผัน คือเมื่อการศึกษาสูงขึ้นกลับมีระดับในการเข้ามีส่วนร่วมน้อยลง”

นพพร ต้อนรับ⁴⁵ ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า “ในการดำเนินโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่แจ่มนั้น บทบาทสำคัญอยู่ที่ข้าราชการ ผู้ปฏิบัติงาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน”

กรรณิกา ชมดี⁴⁶ ทำการวิจัยในหัวเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาการเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี อำเภอวารินชำราบ “พบว่าระดับของการมีส่วนร่วมมีหลายแบบ เช่น แบบเข้าร่วมประชุม ร่วมออกแรง ร่วมออกเงิน ร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ ร่วมเป็นคณะกรรมการ ร่วมเป็นผู้นำ ร่วมเป็นผู้ชักชวนและร่วมเป็นผู้ริเริ่ม สำหรับปัจจัยที่จูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ก็พบว่า ความต้องการที่จะได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพมากที่สุดรองลงมา ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ต้องการมีเกียรติ ต้องการมีอาชีพใหม่ ต้องการมีสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนสมาชิก ต้องการเงินทุน ส่วนผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจก็พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการประกอบอาชีพ ได้แก่ การใช้พันธุ์เพาะปลูก การใช้ปุ๋ยคอกแทนปุ๋ยเคมี การใช้ยาปราบศัตรูพืช ได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น”

⁴⁴ บุญยิ่ง โหมตเทศน์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลชุมพร,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530), 33.

⁴⁵ นพพร ต้อนรับ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะที่ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536), 28.

⁴⁶ กรรณิกา ชมดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภีทำนาข้าว อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536), 24.

นภา ชมไพบูลย์⁴⁷ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของเกษตรกร พบว่า “ด้านรูปแบบการมีส่วนร่วมนั้นสมาชิกมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์มากกว่าขั้นตัดสินใจส่วนน้อยที่มีส่วนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ ผู้มีส่วนร่วมในขั้นตอนรับผลประโยชน์มากกว่าขั้นตัดสินใจ ส่วนน้อยที่มีส่วนเป็นไปในรูปแบบของตัวแทนกลุ่มจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง ช่องทางการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มยังมีข้อจำกัดอยู่คือ ปัจจัยทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมือง และประวัติศาสตร์ การที่กลุ่มดำรงอยู่ได้เกิดจากปัจจัยภายใน ได้แก่ความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ การสนับสนุนขององค์กรเอกชนและสถาบันการศึกษาที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น”

---

⁴⁷ นภา ชมไพบูลย์, “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของกลุ่มเกษตรกร,” *รายงานผลการวิจัย*, ม.ป.ท., (2529), 15.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantity True Resold) โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ผล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตลาดจินดา อำเภอ สามพราน จังหวัด นครปฐม จำนวน 11 หมู่บ้าน ที่มีสิทธิเลือกตั้ง 4,135 คน ซึ่งมีประชากรจำนวน 6,183 (สถิติสำนักทะเบียนราษฎรขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา, ธันวาคม 2558)

3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สุ่มตัวอย่าง 361 ราย การสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) จากตาราง Krejcie and Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361ชุด หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยไม่น้อยกว่าจำนวนแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด การศึกษาแนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ต่อการศึกษา และแบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended) และแบบเลือกตอบ (check list) เกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลของประชาชน ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด Check list ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด Check list เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด Open-ended ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไข เสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่กำหนดไว้

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นมาตรวัดแบบ (Cumulative scale) โดยกำหนดเกณฑ์การวัด 5 ระดับ คือ

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

คะแนนที่ได้รับมีความสำคัญ นำมาวิเคราะห์และหาค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยโดยได้กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์และแปรผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.01 – 1.49	จัดอยู่ในระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเฉพาะหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำงานวิจัย นำเรียนนายองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลในหมู่บ้านเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราเอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
3. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purpos Sampling) ใช้วิธีแจกแบบสอบถามสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.5 การวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ค่าสถิติในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences for windows) คือการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ และวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ( ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สถิติบรรยาย ได้แก่ สถิติร้อยละ, มัชฌิมเลขคณิต ( ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ Mode สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไปและข้อมูลตัวแปรเดี่ยวทั้งหมด

สถิติอนุมาน ได้แก่ ไคว้สแคว้เทสต์(χ^2 - Test) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรหรือมากกว่า โดยตั้งนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ α 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” โดยทำการสุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือคือแบบสอบถามจำนวน 360 คน แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลข้อมูล เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ สำหรับตอบปัญหาวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นดังนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 4.4 การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานการวิจัย
- 4.5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชาชนที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดาเมื่อ พุทธศักราช 2548 ซึ่งมีลักษณะข้อมูลทั่วไป ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ เพศของประชาชน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	182	50.4
หญิง	167	46.3
ไม่ตอบ	12	3.3
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือเป็นเพศชาย จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และเป็นเพศหญิง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และไม่ระบุเพศจำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ อายุของประชาชน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
18-25 ปี	52	14.4
26-30 ปี	38	10.5
31-35 ปี	48	13.3
36-40 ปี	62	17.2
41-45 ปี	76	21.1
45 ปี ขึ้นไป	8	22.4
ไม่ระบุอายุ	4	1.1
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 รองลงมาอายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และมีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และมีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 และมีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 48 คนคิดเป็นร้อยละ 13.3 โดย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนต่ำสุดคือ 26-30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ไม่ระบุเพศจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ระดับการศึกษาของประชาชน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	19	5.3
ประถมศึกษา	192	53.2
มัธยมศึกษา	89	24.7
อนุปริญญา	22	6.1
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	10.5
ไม่ตอบ	1	0.3
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ของประชาชนระดับประถมศึกษาจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา 89 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 10.5 และระดับอนุปริญญาจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ

ละ 6.1 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนมีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ไม่ระบุการศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ อาชีพของประชาชน

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24	6.6
ธุรกิจส่วนตัว	13	3.6
ค้าขาย	31	8.6
เกษตรกร	81	22.4
รับจ้าง/อื่นๆ	206	57
ไม่ตอบ	6	1.7
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนรับจ้าง/อื่นๆ จำนวน 206 คนคิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 และอาชีพค้าขายจำนวน 31 คนคิดเป็นร้อยละ 8.6 และข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 24 คนคิดเป็นร้อยละ 6.6 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวน้อยที่สุดจำนวน 13 คนคิดเป็นร้อยละ 3.6 ไม่ระบุอาชีพจำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ สถานภาพของประชากร

สถานภาพการพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
โสด	68	18.8
สมรส อยู่ด้วยกัน	253	70.1
หย่าร้างแยกกันอยู่	12	3.3
หม้าย	19	5.3
ไม่ตอบ	9	2.5
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สถานภาพส่วนใหญ่ของประชาชนสมรส อยู่ด้วยกันจำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1 รองลงมาคือโสดจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และหม้ายจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 กลุ่มตัวอย่างที่สถานภาพน้อยที่สุดคือหย่าร้างแยกกันอยู่จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ไม่ระบุสถานภาพจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ รายได้หลักของประชาชน

ระดับแหล่งรายได้หลัก	จำนวน	ร้อยละ
1-4,000 บาท/เดือน	190	52.6
4,001-7,000 บาท/เดือน	88	24.4
7,001-10,000 บาท/เดือน	33	9.1
10,001-15,000 บาท/เดือน	18	5.0
15,001-20,000 บาท/เดือน	15	4.2
25,000 บาทขึ้นไป	2	0.6
ไม่ตอบ	15	4.2
รวม	361	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า รายได้ส่วนใหญ่ของประชาชน 1-4,000 บาท/เดือน จำนวน 190 คนคิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือ 4,001-7,000 บาท/เดือน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 และ 7,001-10,000 บาท/เดือน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และ 10,001-15,000 บาท/เดือน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และ 15,001-20,000 บาท/เดือน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยที่สุดคือ 25,000 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ไม่ระบุรายได้จำนวน 15 คนคิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

4.2 การวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาของประชาชน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาของประชาชน

ความรู้ความเข้าใจการปกครองส่วนท้องถิ่น		ระดับความรู้		รวม
		รู้	ไม่รู้	
1	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น	341 (94.5)	19 (5.3)	361 (100.0)
2	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน	265 (73.4)	94 (26.0)	361 (100.0)
3	ท่านรู้หรือไม่ว่าการเก็บภาษีของ อบต. นำไปใช้ในการบริหารท้องถิ่น	309 (85.6)	52 (14.4)	361 (100.0)
4	ท่านรู้หรือไม่ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมในการช่วยทำงานของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น	304 (84.2)	56 (15.5)	361 (100.0)
5	ท่านรู้หรือไม่ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายที่จัดขึ้น	284 (78.7)	76 (21.1)	361 (100.0)
6	ท่านรู้หรือไม่ว่าการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้หมู่บ้านเจริญขึ้น	319 (88.4)	41 (11.4)	361 (100.0)
7	ท่านรู้หรือไม่ว่าการดูแลบริหารของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้มีอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยกว่าเดิม	231 (64.0)	128 (35.5)	361 (100.0)
8	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาได้สนับสนุนอุปกรณ์และเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพียงพอ	233 (64.5)	127 (35.2)	361 (100.0)
9	ท่านรู้หรือไม่ว่าในเขตของ อบต. ตลาดจินดาได้มีกลุ่มงาน OTOP หมู่บ้าน และได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินลงทุนและการจัดจำหน่ายสินค้า OTOP	194 (53.7)	165 (45.7)	361 (100.0)
10	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ความสำคัญในเรื่องการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อบต. ตลาดจินดา	274 (75.9)	85 (23.5)	361 (100.0)

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาของประชาชนตามหัวข้อต่าง ๆ คือ ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนที่รู้มีจำนวน 134 คนคิดเป็นร้อยละ 94.5 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ไม่ระบุ 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.3

ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานส่วนที่รู้มีจำนวน 265 คนคิดเป็นร้อยละ 73.4 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 94 คนคิดเป็นร้อยละ 26.0 ไม่ระบุ 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.6

ท่านรู้หรือไม่ว่าการเก็บภาษีของ อบต. นำไปใช้ในการบริหารท้องถิ่นส่วนที่รู้มีจำนวน 309 คนคิดเป็นร้อยละ 85.6 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 14.4

ท่านรู้หรือไม่ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมในการช่วยทำงานของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ส่วนที่รู้มีจำนวน 304 คนคิดเป็นร้อยละ 84.2 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 56 คนคิดเป็นร้อยละ 15.5 ไม่ระบุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ท่านรู้หรือไม่ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายที่จัดขึ้นส่วนที่รู้มีจำนวน 284 คนคิดเป็นร้อยละ 78.7 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 21.1 ไม่ระบุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ท่านรู้หรือไม่ว่าการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้หมู่บ้านเจริญขึ้น ส่วนที่รู้มีจำนวน 319 คนคิดเป็นร้อยละ 88.4 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 41 คนคิดเป็นร้อยละ 11.4 ไม่ระบุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ท่านรู้หรือไม่ว่าการดูแลบริหารของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้อุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยกว่าเดิมส่วนที่รู้มีจำนวน 231 คนคิดเป็นร้อยละ 64.4 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 128 คนคิดเป็นร้อยละ 35.5 ไม่ระบุ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาได้สนับสนุนอุปกรณ์และเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพียงพอส่วนที่รู้มีจำนวน 233 คนคิดเป็นร้อยละ 64.5 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 127 คนคิดเป็นร้อยละ 35.2 ไม่ระบุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ท่านรู้หรือไม่ว่าในเขตของ อบต. ตลาดจินดาได้มีกลุ่มงาน OTOP หมู่บ้านและได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินลงทุนและการจัดจำหน่ายสินค้า OTOP ส่วนที่รู้มีจำนวน 194 คนคิดเป็นร้อยละ 53.7 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 165 คนคิดเป็นร้อยละ 45.7 ไม่ระบุ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6

ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ความสำคัญในเรื่องการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อบต. ตลาดจินดา ส่วนที่รู้มีจำนวน 274 คนคิดเป็นร้อยละ 75.9 ส่วนที่ไม่รู้มีจำนวน 85 คนคิดเป็นร้อยละ 23.5 ไม่ระบุ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) เพื่อวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. อบต. ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่น	37 (10.2)	91 (25.2)	120 (33.2)	66 (18.3)	44 (12.2)	358 (99.2)	3.03	1.106	ปานกลาง
2. อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาในท้องถิ่น	25 (6.9)	82 (22.7)	126 (34.9)	95 (26.3)	30 (8.3)	358 (99.2)	2.94	1.053	น้อย
3. ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับ อบต. วางแผนนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรม	24 (6.6)	80 (22.2)	128 (35.5)	78 (21.6)	48 (13.3)	358 (99.2)	2.87	1.110	น้อย
4. ในการประชุม อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	27 (7.5)	71 (19.7)	115 (31.9)	83 (23.0)	62 (17.2)	358 (99.2)	2.77	1.113	น้อย

5. อบต. ถามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ	30 (8.3)	86 (23.8)	144 (39.9)	66 (18.3)	32 (8.9)	358 (99.2)	3.04	1.058	ปานกลาง
6. ความต้องการของประชาชนได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของ อบต.	34 (9.4)	91 (25.2)	132 (36.6)	64 (17.7)	36 (10.0)	357 (98.9)	3.06	1.104	ปานกลาง
7.อบต.ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่ประโยชน์ต่อส่วนร่วม	42 (11.6)	76 (21.1)	123 (34.1)	80 (22.2)	36 (10.0)	357 (98.9)	3.02	1.146	ปานกลาง
8. อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านแก้ไขความยากจน	38 (10.5)	87 (24.1)	120 (33.2)	78 (21.6)	33 (9.1)	356 (98.6)	3.05	1.123	ปานกลาง
9. อบต. ได้ให้ประชาชนมีการตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ	44 (12.2)	122 (33.8)	118 (32.7)	53 (14.7)	21 (5.8)	358 (99.2)	3.32	1.056	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงาน ปกครองส่วน ท้องถิ่นขององค์กร บริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
10. อบต.เคยให้ ประชาชนมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมอาชีพ ประจำท้องถิ่น	33 (9.1)	81 (22.4)	125 (34.3)	80 (22.2)	39 (10.8)	357 (98.9)	2.97	1.123	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆ คือ อบต. ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่นระดับปานกลางมีร้อยละ 33.2 รองลงมา มากมีร้อยละ 25.2 และน้อยมีร้อยละ 18.3 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 12.2 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 10.2 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.03 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.106

อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาในท้องถิ่นระดับปานกลางมีร้อยละ 34.9 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 26.3 และมากมีร้อยละ 22.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 8.3 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.9 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.94 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.053

ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับ อบต. วางแผนนโยบายแผนงาน / โครงการหรือกิจกรรมระดับปานกลางมีร้อยละ 35.5 รองลงมา มากมีร้อยละ 22.2 และน้อยมีร้อยละ 21.6 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 13.3 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.6 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.87 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.110

ในการประชุม อบต. ตลาดจินดาเปิดโอกาสให้ท่าน (ประชาชน) ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระดับปานกลางมีร้อยละ 31.9 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 23.0 และมากมีร้อยละ 19.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 17.2 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 7.5 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.77 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.113

อบต. ถ้ามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ระดับปานกลางมีร้อยละ 39.9 รองลงมา มากมีร้อยละ 23.8 และน้อยมีร้อยละ 18.3 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 8.9 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 8.3 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.04 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.058

ความต้องการของประชาชนได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของ อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 36.6 รองลงมา มากมีร้อยละ 25.2 และน้อยมีร้อยละ 17.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 10.0 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 9.4 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.06 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.104

อบต.ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่ประโยชน์ต่อส่วนร่วมระดับปานกลางมีร้อยละ 34.1 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 22.2 และมากมีร้อยละ 21.1 และมากที่สุดมีร้อยละ 11.6 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 10.0 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.02 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.146

อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านแก้ไขความยากจนระดับปานกลาง มีร้อยละ 36.6 รองลงมา มากมีร้อยละ 24.1 และน้อยมีร้อยละ 21.6 และมากที่สุดมีร้อยละ 10.5 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 9.1 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.05 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.123

อบต.ได้ให้ประชาชนมีการตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่นคนพิการระดับมากมีร้อยละ 33.8 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 32.7 และมากที่สุดมีร้อยละ 12.2 และน้อยมีร้อยละ 14.7 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.056

อบต. เคยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพประจำท้องถิ่นระดับปานกลางมีร้อยละ 34.4 รองลงมา มากมีร้อยละ 22.4 และน้อยมีร้อยละ 22.2 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 10.8 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 9.1 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.97 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.123

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ปฏิบัติการ (การดำเนินการ)

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นขององค์กร บริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. ประชาชนได้เข้า มาร่วมหรือปรับปรุงการ บริหารงานพัฒนาของ อบต.	21 (5.8)	77 (21.3)	102 (28.3)	107 (29.6)	50 (13.9)	357 (98.9)	2.75	1.120	น้อย
2. ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ของ โครงการ	12 (3.3)	68 (18.8)	94 (26.0)	95 (26.3)	87 (24.1)	356 (98.6)	2.50	1.152	น้อย
3. ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการรับจ้าง งานเหมาโครงการหรือ กิจกรรมที่ อบต. ได้ จัดทำ	26 (7.2)	64 (17.7)	118 (32.7)	83 (23.0)	65 (18.0)	356 (98.6)	2.73	1.168	น้อย
4. ประชาชนได้ร่วม สนับสนุนทรัพยากร ส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อ นำไปพัฒนาท้องถิ่น	22 (6.1)	70 (19.4)	100 (27.7)	106 (29.4)	56 (15.5)	354 (98.1)	2.71	1.138	น้อย
5. ประชาชนได้เข้า ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน/โครงการหรือ กิจกรรมที่ อบต. ใน หมู่บ้านให้บรรลุตาม เป้าหมายที่ตั้งไว้ใน	29 (8.0)	91 (25.2)	154 (42.7)	56 (15.5)	27 (7.5)	357 (98.9)	3.11	1.015	ปาน กลาง

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นขององค์กร บริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
แผนพัฒนา อบต.									
6. ประชาชนได้มี ส่วนร่วมเป็นกรรมการใน การดำเนินงานตาม แผนงานหรือโครงการ พัฒนา อบต.	21 (5.8)	79 (21.9)	144 (39.9)	71 (19.7)	41 (11.4)	356 (98.6)	2.91	1.055	น้อย
7. การประสานงาน ขอความร่วมมือระหว่าง ประชาชนกับ อบต.	50 (13.9)	110 (30.5)	125 (34.6)	47 (13.0)	25 (6.9)	357 (98.9)	3.32	1.088	ปาน กลาง
8. ประชาชน เคยมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติและดำเนินการ ก่อสร้างต่างๆ	30 (8.3)	83 (23.0)	108 (29.9)	80 (22.2)	53 (14.7)	354 (98.1)	2.88	1.178	น้อย
9. ประชาชนใน ท้องถิ่นเคยช่วย ดำเนินการแก้ปัญหา ผู้ด้อยโอกาส เช่น ส่งเสริมการศึกษา	39 (10.8)	76 (21.1)	123 (34.1)	86 (23.8)	32 (8.9)	356 (98.6)	3.01	1.121	ปาน กลาง
10. ประชาชนมี ส่วนร่วมในการดำเนิน กาแก้ปัญหาในกลุ่มแม่บ้าน ที่ว่างงาน	28 (7.8)	52 (14.4)	102 (29.9)	96 (26.6)	71 (19.7)	355 (98.3)	2.63	1.184	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ของประชาชนต่อการบริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลลาดจินดา ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆ คือ ประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาของ อบต. ระดับน้อยมีร้อยละ 29.6

รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 28.3 และมากมีร้อยละ 21.3 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 13.9 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 0.8) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.120

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการระดับน้อยมีร้อยละ 26.3 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 26.0 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 24.1 และมากมีร้อยละ 18.8 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 3.3 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.178

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ได้จัดทำระดับปานกลางมีร้อยละ 32.7 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 23.0 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 18.0 และมากมีร้อยละ 17.7 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 7.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.73 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.168

ประชาชนได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นระดับน้อยมีร้อยละ 29.4 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 27.7 และมากมีร้อยละ 19.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 15.5 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.1 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.9) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.71 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.138

ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ในหมู่บ้านให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 42.7 รองลงมา มากมีร้อยละ 25.2 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 15.5 และมากที่สุดมีร้อยละ 8.0 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 7.5 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.015

ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 39.9 รองลงมา มากมีร้อยละ 21.9 และน้อยมีร้อยละ 19.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 11.4 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 2.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.055

การประสานงานขอความร่วมมือระหว่างประชาชนกับ อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 34.6 รองลงมา มากมีร้อยละ 30.5 และมากที่สุดมีร้อยละ 13.9 และน้อยมีร้อยละ 13.0 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 6.9 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 3.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.088

ประชาชนเคยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการก่อสร้างต่างๆ ระดับปานกลางมีร้อยละ 29.9 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 23.0 และน้อยมีร้อยละ 22.2 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 14.7

ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 8.3 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.9) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.32 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.088

ประชาชนในท้องถิ่นเคยช่วยดำเนินการแก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่นส่งเสริมการศึกษา ระดับปานกลางมีร้อยละ 34.1 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 23.8 และมากมีร้อยละ 21.1 และมากที่สุดมีร้อยละ 10.8 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 8.9 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.01 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.121

ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ปัญหากลุ่มแม่บ้านที่ว่างงาน ระดับปานกลางมีร้อยละ 29.9 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 26.6 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 19.7 และมากมีร้อยละ 14.4 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 7.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.63 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.184

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. อบต.ได้จัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของ เช่น เครื่องอุปโภค บริโภค สำหรับการประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น	40 (11.1)	86 (23.8)	128 (23.8)	76 (21.1)	25 (6.9)	355 (98.3)	3.11	1.0 68	ปานกลาง
2. อบต.ได้จัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุข โภค งานด้านศาสนาและงานด้าน	41 (11.4)	89 (24.7)	143 (39.6)	71 (19.7)	11 (3.0)	355 (98.3)	3.22	0.9 96	ปานกลาง

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นของ องค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
วัฒนธรรมให้กับ ประชาชนในท้องถิ่น									
3. อบต.ได้จ่าย ค่าตอบแทนหรือมอบ รางวัลให้แก่ ประชาชนที่ได้ส่วน ร่วมในกิจกรรมกับ อบต.	23 (6.4)	59 (16.3)	116 (32.1)	90 (24.9)	67 (18.9)	355 (98.3)	2.66	1.1 51	น้อย
4. ประชาชนได้ร่วม สนับสนุนทรัพยากร ส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนา ท้องถิ่น	29 (8.0)	75 (20.8)	114 (31.6)	84 (23.3)	53 (14.7)	355 (98.3)	2.84	1.1 62	น้อย
5. ประชาชนได้เข้า ร่วมปฏิบัติตาม นโยบายแผนงาน/ โครงการหรือ กิจกรรมที่ อบต.ใน หมู่บ้านให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ใน แผนพัฒนา อบต.	29 (8.0)	110 (30.5)	141 (39.1)	56 (15.5)	17 (4.7)	353 (97.8)	3.22	0.9 72	ปาน กลาง
6. ประชาชนได้รับ ประโยชน์จาก อบต. ในความก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยี	24 (6.6)	67 (18.6)	114 (31.6)	97 (26.9)	53 (14.7)	355 (98.3)	2.75	1.1 28	น้อย

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นของ องค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
7. อบต.เคยให้ ประชาชนในท้องถิ่น ได้รับข่าวสารทัน เหตุการณ์	39 (10.8)	86 (23.8)	135 (37.4)	69 (19.1)	26 (7.2)	355 (98.3)	3.12	1.0 76	ปาน กลาง
8. ประชาชนเคย ได้รับผลประโยชน์ ในการบริหารส่วน ท้องถิ่นด้านอุปโภค บริโภค	30 (8.3)	93 (25.8)	135 (37.4)	63 (17.5)	33 (9.1)	354 (98.1)	3.07	1.0 73	ปาน กลาง
9. ประชาชนได้รับ ผลประโยชน์จาก อบต. ในด้านการ ช่วยเหลือเด็กด้อย โอกาส	46 (12.7)	85 (23.5)	126 (34.9)	77 (21.3)	22 (6.1)	356 (98.6)	3.16	1.0 94	ปาน กลาง
10. ประชาชนได้รับ ผลประโยชน์จาก อบต. ด้านวัฒนธรรม ประเพณี	38 (10.5)	95 (26.3)	123 (34.1)	66 (18.3)	34 (9.4)	356 (98.6)	3.10	1.1 20	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนต่อการบริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่างๆ คือ อบต. ได้จัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของ เช่น เครื่องอุปโภค บริโภคสำหรับการประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น ระดับปานกลางมีร้อยละ 35.5 รองลงมา มากมีร้อยละ 23.8 และน้อยมีร้อยละ 21.1 และมากที่สุดมีร้อยละ 11.1 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 6.9 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.11 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.086

อบต. ได้จัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุขปโภค งานด้านศาสนาและงานด้านวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น ระดับปานกลางมีร้อยละ 39.6 รองลงมา มากมีร้อยละ 24.7 และน้อยมีร้อยละ 19.7 และมากที่สุดมีร้อยละ 11.4 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 3.0 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.22 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.996

อบต. ได้จ่ายค่าตอบแทนหรือมอบรางวัลให้แก่ประชาชนที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับอบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 32.1 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 24.9 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 18.6 และมากที่สุดมีร้อยละ 16.3 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.4 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.66 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.151

ประชาชนได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น ระดับปานกลางมีร้อยละ 31.6 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 23.3 และมากที่สุดมีร้อยละ 20.8 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 14.7 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 8.0 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.84 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.162

ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ในหมู่บ้านให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 39.1 รองลงมา มากมีร้อยละ 30.5 และน้อยมีร้อยละ 15.5 และมากที่สุดมีร้อยละ 8.0 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 4.7 (ไม่ระบุมีร้อยละ 2.2) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.22 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.972

ประชาชนได้รับประโยชน์จาก อบต. ในความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ระดับปานกลางมีร้อยละ 31.6 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 26.9 และมากที่สุดมีร้อยละ 18.6 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 14.7 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.6 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.128

อบต. เคยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับข่าวสารทันเหตุการณ์ ระดับปานกลางมีร้อยละ 37.4 รองลงมา มากมีร้อยละ 23.8 และน้อยมีร้อยละ 19.1 และมากที่สุดมีร้อยละ 10.8 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 7.2 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.7) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.12 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.076

ประชาชนเคยได้รับผลประโยชน์ในการบริหารส่วนท้องถิ่นด้านอุปโภคบริโภค ระดับปานกลางมีร้อยละ 37.4 รองลงมา มากมีร้อยละ 25.8 และน้อยมีร้อยละ 17.5 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 9.1 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 8.3 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.9) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.07 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.073

ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ในด้านการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ระดับปานกลางมีร้อยละ 35.9 รองลงมา มากมีร้อยละ 23.5 และน้อยมีร้อยละ 21.3 และมากที่สุดมีร้อยละ 12.7 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 6.1 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.16 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.094

ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ด้านวัฒนธรรมประเพณี ระดับปานกลางมีร้อยละ 34.1 รองลงมา มากมีร้อยละ 26.3 และน้อยมีร้อยละ 18.3 และมากที่สุดมีร้อยละ 10.5 ส่วนน้อยที่สุดมีร้อยละ 9.4 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับปานกลาง = 3.10 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.120

ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. อบต. ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของ อบต.	24 (6.6)	85 (23.5)	105 (29.1)	100 (27.7)	42 (11.6)	356 (98.6)	2.86	1.115	น้อย
2. อบต. ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต.	19 (5.3)	90 (24.9)	119 (33.0)	85 (23.5)	44 (12.2)	357 (18.9)	2.87	1.088	น้อย
3. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการให้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต.	21 (5.8)	64 (17.7)	91 (25.2)	95 (26.3)	83 (23.0)	354 (98.1)	1.56	1.199	น้อย

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นของ องค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
4. ประชาชนได้ ส่วนร่วมในการตรวจ สอบความโปร่งใสใน การบริหารงานของ คณะผู้บริหาร	16 (4.4)	73 (20.2)	89 (24.7)	90 (24.9)	88 (24.4)	356 (98.6)	2.55	1.194	น้อย
5. ประชาชนได้มี ส่วนร่วมในการควบคุม การจัดทำบัญชี งบประมาณของ อบต.	14 (3.9)	49 (13.6)	71 (19.9)	99 (27.4)	120 (33.2)	353 (98.8)	2.26	1.179	น้อย
6. อบต. ให้ส่วน ท้องถิ่นได้มีประเมิณผล งานในการบริหารส่วน ท้องถิ่น	17 (4.7)	66 (18.3)	106 (29.4)	103 (28.5)	61 (16.9)	353 (97.8)	2.65	1.114	ปาน กลาง
7. อบต. ให้ส่วน ท้องถิ่นได้มีประเมิณ ผลงานในด้านการ ก่อสร้างที่ถูกต้องตาม แบบแผน	18 (5.0)	92 (25.5)	126 (30.9)	80 (22.2)	40 (11.1)	356 (98.6)	2.91	1.063	น้อย
8. อบต. ให้ส่วน ท้องถิ่นได้มีประเมิณ ผลงานของกลุ่มแม่บ้าน	27 (7.5)	83 (23.0)	99 (27.4)	96 (26.6)	51 (14.1)	356 (98.6)	2.83	1.163	น้อย
9. อบต. ให้ส่วน ท้องถิ่นได้มีประเมิณ ผลงานเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายของ อบต.	22 (6.1)	52 (14.4)	88 (24.4)	99 (27.4)	92 (25.5)	353 (97.8)	2.47	1.201	น้อย

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนต่อการ บริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นของ องค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม					รวม	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
10. อบต. ให้ส่วน ท้องถิ่นได้ประเมินด้วย ความโปร่งใสในการ ทำงานของคณะ บริหาร อบต.	29 (8.0)	73 (20.2)	82 (22.7)	79 (21.9)	94 (26.0)	357 (98.9)	2.62	1.290	น้อย

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนต่อการบริหารงานปกครอง ส่วนท้องถิ่นองค์กรบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ซึ่งจำแนกตามหัวข้อต่าง ๆ ของ อบต. ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของ อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 29.1 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 27.7 และมากมีร้อยละ 23.5 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 11.6 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.6 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.86 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.115

อบต. ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต. ระดับปานกลางมีร้อยละ 33.0 รองลงมา มากมีร้อยละ 24.9 และน้อยมีร้อยละ 23.5 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 12.2 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 5.3 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.87 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.088

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการให้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต. ระดับน้อยมีร้อยละ 26.3 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 25.3 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 23.0 และมากมีร้อยละ 17.7 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 5.8 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.9) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.56 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.199

ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร ระดับน้อยมีร้อยละ 24.9 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 24.7 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 24.4 และมากมีร้อยละ 20.2 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 4.4 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.55 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.194

ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุมจัดทำบัญชีงบประมาณของ อบต. ระดับน้อยที่สุดมีร้อยละ 33.2 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 27.4 และปานกลางมีร้อยละ 19.7 และมากมีร้อยละ 13.6

ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 3.9 (ไม่ระบุมีร้อยละ 2.2) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.26 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.179

อบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานในการบริหารส่วนท้องถิ่น ระดับปานกลางมีร้อยละ 29.4 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 28.5 และมากมีร้อยละ 18.3 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 16.9 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 4.7 (ไม่ระบุมีร้อยละ 2.2) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.65 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.114

อบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานด้านการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน ระดับปานกลางมีร้อยละ 34.9 รองลงมามากมีร้อยละ 25.5 และน้อยมีร้อยละ 22.2 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 11.1 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 5.0 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.91 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.063

อบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน ระดับปานกลางมีร้อยละ 27.4 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 26.6 และมากมีร้อยละ 23.0 และน้อยที่สุดมีร้อยละ 14.1 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 7.5 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.4) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.163

อบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายของ อบต. ระดับน้อยมีร้อยละ 27.4 รองลงมาน้อยมีร้อยละ 25.5 และปานกลางมีร้อยละ 24.4 และมากมีร้อยละ 14.4 ส่วนมากที่สุดมีร้อยละ 6.1 (ไม่ระบุมีร้อยละ 2.2) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.47 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.201

อบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้ประเมินด้วยความโปร่งใสในการทำงานของคณะบริหาร อบต. ระดับน้อยที่สุดมีร้อยละ 26.0 รองลงมาปานกลางมีร้อยละ 22.7 และน้อยมีร้อยละ 21.9 และมากมีร้อยละ 20

4.4 การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา ในระดับน้อยประชาชน 2 ส่วน มากที่สุดมีร้อยละ 8.0 (ไม่ระบุมีร้อยละ 1.1) โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ระดับน้อย = 2.62 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.290 ที่มีปัจจัยต่างกัน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา โดยได้ทดสอบด้วยค่า χ^2 -test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ $p = 0.05$ ซึ่งผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

เพศ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ชาย	59 (37.6)	51 (32.5)	47 (44.3)	157 (100.0)
หญิง	41 (28.3)	45 (31.0)	59 (40.7)	145 (100.0)
รวม	100 (33.1)	96 (31.8)	106 (35.1)	302 (100.0)

$$x^2 = 4.504, df = 2, p = 0.105$$

จากตารางที่ 4.12 พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ เพศมีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

อายุ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
18 – 25 ปี	9 (19.6)	18 (39.1)	19 (41.3)	46 (100.0)
26 – 30 ปี	9 (25.7)	12 (34.3)	14 (40.0)	35 (100.0)
31 – 35 ปี	17 (39.5)	13 (30.2)	13 (30.2)	43 (100.0)

อายุ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
36 – 40 ปี	23 (42.6)	15 (27.8)	16 (29.6)	54 (100.0)
41 – 45 ปี	19 (29.2)	19 (29.2)	27 (41.5)	65 (100.0)
45 ปีขึ้นไป	26 (38.8)	35 (35.8)	17 (25.4)	67 (100.0)
รวม	103 (33.2)	101 (32.6)	106 (34.2)	310 (100.0)

$$x^2 = 11.692, df = 10, p = 0.306$$

จากตารางที่ 4.13 พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นั่นคือ อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ระดับการศึกษา	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ไม่ได้เรียน	6 (40.0)	6 (40.0)	3 (20.0)	15 (100.0)
ประถมศึกษา	58 (35.4)	51 (31.1)	55 (33.5)	164 (100.0)
มัธยมศึกษา	27 (33.3)	21 (25.9)	33 (40.7)	81 (100.0)
อนุปริญญา	7 (35.0)	7 (35.0)	6 (30.0)	20 (100.0)
ปริญญาตรีขึ้นไป	7 (21.9)	15 (46.9)	10 (31.3)	32 (100.0)
รวม	105 (33.7)	100 (32.1)	107 (34.3)	312 (100.0)

$$x^2 = 7.290, df = 8, p = 0.506$$

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม นั่นคือ ชั้นระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

สถานภาพ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
โสด	11 (19.0)	23 (39.7)	24 (41.4)	58 (100.0)
สมรส อยู่ด้วยกัน	83 (37.6)	66 (29.9)	72 (32.6)	221 (100.0)
หย่าร้าง, หม้าย	7 (33.2)	9 (36.0)	9 (36.0)	304 (100.0)
รวม	101 (33.2)	98 (32.2)	105 (34.5)	304 (100.0)

$$x^2 = 7.536, df = 4, p = 0.110$$

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สถานภาพของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ สถานภาพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม

อาชีพ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
ข้าราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	6 (28.6)	8 (38.1)	7 (33.3)	21 (100.0)
ธุรกิจส่วนตัว	5 (38.5)	3 (23.1)	5 (38.5)	13 (100.0)
ค้าขาย	8 (33.3)	8 (33.3)	8 (33.3)	24 (100.0)

อาชีพ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
เกษตรกร	22 (31.4)	23 (32.9)	25 (35.7)	70 (100.0)
ร้านจ้าง	55 (36.9)	44 (29.5)	50 (33.6)	149 (100.0)
อื่นๆ	7 (22.6)	13 (41.9)	11 (35.5)	31 (100.0)
รวม	103 (33.4)	99 (32.1)	106 (34.4)	308* (100.0)

$$x^2 = 3.943, df = 10, p = 0.950$$

จากตารางที่ 4.16 พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นั่นคือ อาชีพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

รายได้	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
1-4,000 บาท/ เดือน	47 (27.5)	57 (33.3)	67 (39.2)	171 (100.0)
4,000-7,000 บาท/เดือน	32 (42.1)	21 (27.6)	23 (30.3)	76 (100.0)
7,000-10,000 บาท/เดือน	11 (40.7)	12 (44.4)	4 (14.8)	27 (100.0)
10,000-15,000 บาท/เดือน	5 (27.8)	5 (27.8)	8 (44.4)	18 (100.0)
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	7 (53.8)	3 (23.1)	3 (23.1)	13 (100.0)
รวม	102 (33.4)	98 (32.1)	105 (34.4)	305 (100.0)

$$x^2 = 13.542, df = 8, p = 0.095$$

จากตารางที่ 4.17 พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นั่นคือ รายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงาน ปกครองท้องถิ่น

ระดับความรู้ การปกครอง ท้องถิ่น	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย	72 (55.4)	30 (23.1)	28 (44.3)	130 (100.0)
มาก	31 (17.5)	70 (39.5)	76 (42.5)	177 (100.0)
รวม	103 (33.6)	100 (32.6)	104 (34.9)	307 (100.0)

$$x^2 = 48.414, df = 2, p = 0.000$$

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการปกครองที่ดี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองที่ดี ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต. ตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

4.5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อให้ประชาชนแสดงข้อเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน อบต.ตลาดจินดา ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วน

ร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลซึ่งผลวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่น	20	13.1
2. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต.	20	13.1
3. ให้ประชาชนเสนอความต้องการเพื่อนำไปประกอบโครงการของ อบต.	20	13.1
4. ให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาในท้องถิ่น	18	11.8
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	18	11.8
6. ให้ประชาชนตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส	15	9.8
7. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพประจำของท้องถิ่น	15	9.8
8. อบต.ต้องบรรจุความต้องการของประชาชนไว้ในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของ อบต.	10	6.5
9. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านการแก้ไขความยากจน	9	5.8
10. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น	8	5.2

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะจำนวนมากที่สุดดังนี้

อันดับแรก เกี่ยวกับการให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่นและ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1

อันดับที่สอง ต้องให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

อันดับที่สาม ต้องให้ประชาชนตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพประจำของท้องถิ่น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

อันดับที่สี่ ต้องการให้ อบต. บรรลุความต้องการของประชาชนไว้ในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของอบต. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

อันดับที่ห้า ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านการแก้ไขความยากจน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

อันดับที่หก ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการให้ อบต.ให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต.

ตารางที่ 4.20 จำนวนร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินการ

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมาโครงการ หรือกิจกรรมที่อบต.จัดทำ	30	15.2
2. ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ	28	14.2
3. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการก่อสร้างต่างๆ	21	10.6
4. ให้ประชาชนช่วยดำเนินงานแก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่น ส่งเสริมการศึกษา	21	10.6
5. ให้ประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน/โครงการ หรือกิจกรรมที่อบต.ตั้งเป้าหมายไว้	20	10.1
6. ให้ประชาชนเข้ามาร่วมปรับปรุงการบริหารงานของ	19	9.6

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อบต.		
7. ให้ประชาชนสนับสนุนทรัพยากรให้ อบต. ไปพัฒนาท้องถิ่น	18	9.0
8. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต.	16	8.0
9. ให้ประชาชนประสานงานระหว่าง อบต. กับประชาชน	15	7.5
10. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหากลุ่มแม่บ้านว่างงาน	10	5.0

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะจำนวนมากที่สุดดังนี้

อันดับแรก ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมา โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. จัดทำ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2

อันดับที่สอง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

อันดับที่สาม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินการก่อสร้างต่างๆ และให้ประชาชนช่วยดำเนินงานแก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่น ส่งเสริมการศึกษา จำนวน 2 เรื่อง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6

อันดับที่สี่ ให้ประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต.ตั้งเป้าหมายไว้ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

อันดับที่ห้า ประชาชนเข้ามาร่วมปรับปรุงการบริหารงานของ อบต. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6

อันดับที่หก ให้ประชาชนสนับสนุนทรัพยากรให้ อบต. ไปพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

อันดับที่เจ็ด ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต. จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0

อันดับที่แปด ประชาชนประสานงานระหว่าง อบต. กับประชาชน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

อันดับที่เก้า ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหากลุ่มแม่บ้านว่างงาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมา โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. จัดทำในปีงบประมาณ

ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อบต. การจัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะวัสดุอุปกรณ์ให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น	20	13.8
2. อบต. การจัดทำแผนที่เกี่ยวกับงานด้านศาสนาและวัฒนธรรมให้ประชาชนในท้องถิ่น	15	10.4
3. ให้ประชาชนได้รับประโยชน์จาก อบต. ในด้านการบริการที่ดี	17	12.0
4. ประชาชนควรได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ในด้านการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส	17	12.0
5. ให้ประชาชนได้ผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง อบต. ด้านส่งเสริมอาชีพของท้องถิ่น	16	11.1
6. อบต. การจัดทำแผนที่เกี่ยวกับงานด้านศาสนาและวัฒนธรรมให้ประชาชนในท้องถิ่น	15	10.4
7. ควรให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	15	10.4
8. ให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ในการบริหารส่วนท้องถิ่นด้านอุปโภคบริโภค	11	7.6
9. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต.	9	6.2
10. ให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ในความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี	๓	3.4

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะจำนวนมากที่สุดดังนี้

อันดับแรก เกี่ยวกับการที่ อบต. การจัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะวัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8

อันดับที่สอง อบต.จ่ายค่าตอบแทนหรือรางวัลให้แก่ประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับ อบต. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2

อันดับที่สาม ประชาชนได้รับประโยชน์จาก อบต. ในด้านการบริการที่ดีและประชาชนควรได้รับผลประโยชน์จาก อบต.ในด้านการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0

อันดับที่สี่ ประชาชนได้ผลประโยชน์จากการเลือกตั้ง อบต.ด้านส่งเสริมอาชีพของท้องถิ่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1

อันดับที่ห้า อบต.การจัดทำแผนที่เกี่ยวกับงานด้านศาสนาและวัฒนธรรมให้ประชาชนในท้องถิ่น และควรให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต.ด้านวัฒนธรรมประเพณี จำนวน 2 เรื่อง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4

อันดับที่หก ให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ในการบริหารส่วนท้องถิ่นด้านอุปโภคบริโภค จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

อันดับที่เจ็ด ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต. จำนวน 9 คน คิดเป็นจำนวน 6.2

อันดับที่แปด ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ในความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการให้ อบต. การจัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะวัสดุ อุปกรณ์ และการจัดทำแผนที่เกี่ยวกับงานด้านศาสนาและวัฒนธรรมให้ประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้งจ่ายค่าตอบแทน หรือรางวัลให้แก่ประชาชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับอบต.

ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละ ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อบต.ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต.	29	18.4
2. อบต.ควรแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต.	23	14.6
3. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีงบประมาณของ อบต.	19	12.1
4. อบต.ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานในการบริหารส่วนท้องถิ่น	17	10.8
5. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต.	16	10.1
6. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต.	13	8.2
7. อบต.ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานในการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน	12	7.6
8. อบต.ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน	11	7.0
9. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของคณะบริหาร อบต.	10	6.3
10. อบต. ควรให้ส่วนท้องถิ่นได้ประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน	7	4.4

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะจำนวนมากที่สุดดังนี้

อันดับแรก อบต. ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต. จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4

อันดับที่สอง ต้องการให้ อบต. ควรแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงานโครงการตามแผนพัฒนา อบต. จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6

อันดับที่สาม ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีงบประมาณของ อบต. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1

อันดับที่สี่ อบต. ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานในการบริหารส่วนท้องถิ่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

อันดับที่ห้า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของอบต. จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

อันดับที่หก ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต. จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2

อันดับที่เจ็ด อบต. ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานในการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

อันดับที่แปด อบต. ควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

อันดับที่เก้า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของคณะบริหาร อบต. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

อันดับที่สิบ อบต. ควรให้ส่วนท้องถิ่นได้ประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

สรุปได้ว่า ประชาชนต้องการให้ อบต. เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา อบต. รวมถึงการใช้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต. และควรแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต.

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา จำนวน 11 หมู่บ้าน ซึ่งมีจำนวนประชากร 6,183 คนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาเมื่อ พุทธศักราช 2558 ซึ่งมีจำนวนประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 4,365 คน และทำการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยโดยทำการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purpose Sampling) ใช้วิธีแจกแบบสอบถามสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมรวมทั้งสิ้น 361 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา สอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา และความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขเสนอแนะเพิ่มเติม

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติเชิงพรรณนา(Descriptive statistics) ได้แก่ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และ χ^2 - test ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีอายุระหว่าง 45 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.4 ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.2 และประกอบอาชีพรับจ้าง/อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 57.0

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาของประชาชนในหัวข้อ อบต.ตลาดจินดาว่าเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าประชาชนได้รู้ว่า อบต.ตลาดจินดาได้เข้าสู่ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประชาชนได้ทราบถึงการปกครองมากกว่าครึ่งของจำนวนที่วิจัยทั้งหมดจึงสรุปได้ว่าประชาชนได้รู้ว่า อบต.ตลาดจินดาเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยคิดเป็นร้อยละ 94.5 และประชาชนส่วนที่ไม่รู้ว่า อบต.ตลาดจินดาได้เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 5.3 ถือว่าประชาชนได้รู้ว่า อบต.เป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มี 4 ด้านคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.04 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความถี่มากที่สุด คือ เรื่องอบต. ถามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 144 คน ร้อยละ 39.9

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.11 คะแนน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ) ด้วยความถี่มากที่สุด คือ เรื่องประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่อบต. ในหมู่บ้านให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาอบต. จำนวน 154 คน ร้อยละ 42.7

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.22 คะแนน โดยเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสำรวจต่อการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้วยความถี่มากที่สุด คือ เรื่อง อบต.ได้จัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุขโรค งานด้านศาสนาและงานด้านวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 143 คน ร้อยละ 39.6

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยคะแนนเฉลี่ย 2.91 คะแนน โดยเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างสำรวจมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้วยความถี่มากที่สุด คืออบต. ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานในด้านการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน จำนวน 126 คน ร้อยละ 30.9

ประชาชนมีข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนต้องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ เสนอแนะการทำงาน และร้องทุกข์ ชี้แจงการใช้งบประมาณ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของอบต.ให้มากขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (ดำเนินการ) ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการเข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงการบริหารงานของอบต.ให้อบต.ดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังสังเกตได้จากข้อเสนอแนะประชาชนต้องการให้อบต. เป็นผู้นำหน้าที่ประสานงานกลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมด้วย

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนต้องการให้อบต.การจัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นผู้บริหาร อบต. และพนักงานซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้ อบต.มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ แต่ต้องกาให้พนักงานของ อบต. ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการกับประชาชน ส่วนผู้บริหาร อบต.ก็ควรนำข้อเสนอแนะของประชาชนไปปฏิบัติอย่างแท้จริง รวมทั้งควรออกสำรวจปัญหา ความต้องการพัฒนาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต้องการนำผลการสำรวจไปใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนาอบ.เพื่อประโยชน์ด้านความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนต้องการให้อบต. ควรเปิดโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบต. และการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สำหรับการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด โดยจัดสรรงบประมาณไปพัฒนาในพื้นที่ให้ทั่วถึงและตามความจำเป็นแก่การพัฒนา มากกว่าการคำนึงถึงคะแนนเสียง นอกจากนี้ยังต้องการให้พนักงานทำหน้าที่เพื่อการให้บริการตลอดเวลา

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่สรุปมาทั้งหมด มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาใช้สำหรับการอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา คือการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ(ดำเนินกร) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีส่วนสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จก้าวหน้าตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ ผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความตระหนักและการมองเห็นความสำคัญในการที่ผู้บริหารบุคลากรและประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดาว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นมาปรับใช้เพื่อนำไปสู่การเป็นราชการ ยุคใหม่หรือไม่ อย่างไร โดยนำการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดามาพิจารณาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดข้อสงสัยดังกล่าว โดยนำหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา มาเป็นคำถามสำหรับการวิจัย ซึ่งผลการศึกษาที่มีประเด็นสำหรับการอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากผลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ภายใต้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อบต. ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา ต้องการในท้องถิ่นระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะที่อบต.ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการในท้องถิ่นอาจเป็นตัวแทนของหมู่บ้านซึ่งได้สอดคล้อง กับ วิญญู อังคนารักษ์ ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและการบริหารท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้นโดยมีงบประมาณของตนเองและมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

5.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (ดำเนินการ)

จากผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ภายใต้การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ(ดำเนินการ) พบว่าการมีส่วนร่วมในปฏิบัติการของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาของอบต.อยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการอาจเป็นเพราะอำนาจของฝ่ายบริหารประชาชนจึงมีส่วนร่วมในระดับน้อยดังนั้น อบต. ควรให้ประชาชนเข้ามาร่วมปรับปรุงการบริหารงานของอบต.

5.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

จากผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ภายใต้การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา ซึ่งอบต.ได้จัดทำแผนที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของ เช่น เครื่องอุปโภค บริโภคสำหรับการประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง

5.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา พบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของอบต.ในระดับปานกลาง

จากผลของการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เพศ อายุ การศึกษาและอาชีพของประชาชนในอบต. ตลาดจินดาไม่มีอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของการพัฒนาหรือบริหารงาน เพราะว่าเพศ อายุ การศึกษาและอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตเท่านั้น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. ประชาชนได้ความพร้อมที่จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการแสดงความคิดเห็น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในแง่ของการมีส่วนร่วมและเพื่อศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป สรุปเป็นประเด็นดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 รัฐ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ควรให้ความสำคัญกับปราชญ์ ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือผู้ที่ประชาชนในชุมชนให้ความนับถือ ผู้เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการให้ผู้นำชุมชน

ประชาชน ทั่วไป และรวมถึงเยาวชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมให้สำนึกถึงบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกรักชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนของตนเองอย่างยั่งยืน

5.3.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการการประเมินการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่างๆในชุมชน อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ การท างานด้านการพัฒนา ชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

5.3.2.1 ควรมีการประชุมสัมพันธ ์ แนะนำให้ประชาชนในชุมชน หรือกลุ่มกิจกรรมต่างๆนำผล ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการการพัฒนาชุมชนที่มีคุณภาพ มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรจัดทำสื่อแสดงผลงาน ผลของกิจกรรม รวมถึงข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนให้ ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ถึงผลที่จะเกิดแต่ ชุมชนในระยะสั้นและยาว โดยจัดทำรายละเอียดของแผนงานหรือโครงการต่างๆมากกว่าที่เป็นอยู่

5.3.2.3 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบโครงการหรือกิจกรรม ของเทศบาล เช่น โครงการประเพณี กีฬาและนันทนาการต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เข้าร่วมรับฟัง การแถลง ผลการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณให้มากยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัย ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารอบต. เพื่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชนด้านหลักการมีส่วนร่วมอบต. ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการบริหารเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกับดูแลเอาใจใส่งานด้านการตัดสินใจของประชาชน โดยเฉพาะความเสมอภาคในการตัดสินใจ พยายามให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน เปิดช่องทางการแสดงความคิดเห็น และการร้องเรียนความเดือดร้อนของประชาชนเพิ่มให้หลากหลายช่องทางขึ้น

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อบต. ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการบริหารเพื่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ เพิ่มแนวทางการนำผู้นำชุมชน ประชาคม หรือบุคคลที่สนใจ หมุนเวียนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการพิจารณาจัดซื้อ จัดจ้างกิจกรรมที่สำคัญของอบต. โดยเฉพาะกิจกรรมในโครงการเมื่อนำอยู่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม หรือการพัฒนาอื่น ๆ นอกเหนือจากโครงการดังกล่าว ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการเข้าไปร่วมแสดงความคิดเห็นในลักษณะการทำประชาวิจารณ์ และอบต.นำผลการประชาวิจารณ์นั้นไปพิจารณาเป็นแนวทางวางแผนการพัฒนาต่อไป

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อบต. ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการบริหารเพื่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปรับปรุง จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยี และอุปกรณ์สำนักงานทันสมัย ใช้บริการแก่ประชาชน โดยเฉพาะระบบอุปกรณ์สารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงกับระบบส่วนกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดกระบวนการให้บริการแก่ประชาชนด้วยระยะเวลาที่แน่นอน และพยายามให้บริการในชั้นต่อนั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนด

อบต. ควรพิจารณากิจกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติกำหนดทุกข้อ และพยายามนำอำนาจหน้าที่ที่กำหนดให้ อบต. อาจกระทำได้ มาใช้เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตของอบต.

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อบต. ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการบริหารเพื่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ

อบต. ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาอบต. และควรแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงานตามแผนพัฒนาอบต. หรือเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ต้องเข้ามาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น เข้าร่วมตรวจสอบงบรายรับ รายจ่ายของปีงบประมาณนั้น ๆ เพื่อความเป็นกลางและโปร่งใสเห็นต้น

เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ที่สมควรเปิดเผยและเป็นข้อมูลที่ไม่นับเป็นความลับของทางราชการเปิดเผยได้ให้ประชาชนได้ทราบ อย่างเช่น การใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละแผนงาน และโครงการที่จัดขึ้น

ผู้บริหาร อบต. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่ปฏิบัติ โครงการที่ปฏิบัติ ตลอดจนข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความไม่โปร่งใส เพื่อนำมาพิจารณาปรับวิธีการบริหาร ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริง

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบลจินดาจะต้องมีระบบและกลไกของงานด้านการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่ร่วมคิดร่วมทำในการดำเนินงานอย่าง

บูรณาการ กล่าวคือ

1. งานด้านประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่ประชาชน

- การออกเอกสารข้อเท็จจริงเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นลักษณะของหลักการนโยบายข้อมูลสถิติกฎหมายหรือระเบียบวิธีปฏิบัติซึ่งมีการจัดทำหรือกำหนดไว้แล้วโดยที่ข้อเท็จจริงเหล่านี้ได้มีการพิจารณาตรวจสอบหรือรับรองโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบให้รับรองข้อเท็จจริงเพื่ออ้างอิง

- จัดหมายข่าวเป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นบทวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรรวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่อยู่นอกองค์กรแต่เป็นที่สนใจของสมาชิกองค์กรโดยอาจจะรวมทั้งสาระและบันเทิงอยู่ในฉบับเดียวกันจัดหมายข่าวนิยมจัดทำเป็นระยะเวลาที่แน่นอนเช่นทุกสัปดาห์ทุก 15 วันหรือทุกเดือนซึ่งจัดอยู่ในประเภทวารสารโดยทั่วไปแล้วจะเป็นการสรุปข่าวและเสนอเรื่องราวหรือประเด็นที่ได้รับความสนใจแล้วจัดพิมพ์เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจ

- รายงานการศึกษาเป็นผลการศึกษาของคณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายเพื่อศึกษาประเด็นใดประเด็นหนึ่งซึ่งยังไม่มีคำตอบหรือเป็นที่ถกเถียงถึงข้อสรุปในประเด็นนั้นๆซึ่งมักจะนำไปสู่การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาข้อเท็จจริงให้ปรากฏแล้วนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนโดยทั่วไปทราบ

- การจัดทำวีดิทัศน์เป็นวิธีการจัดเก็บข้อมูลเหตุการณ์ที่สามารถนำมาเป็นสื่อประกอบการเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานข้อเท็จจริงและการบรรยายสรุปเหตุการณ์หรือผลการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี

- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (News Repositories) เป็นแหล่งให้บริการข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมที่ประสงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารสามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ในการจัดข้อมูลและข่าวสารไว้ให้ประชาชนที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือบริเวณใกล้เคียงได้มักจะจัดตั้งในที่ชุมชนหรือสถานที่ที่มีคนสัญจรไปมาบ่อยๆ

- การให้ข้อมูลผ่านสื่อมวลชนสามารถดำเนินการได้หลายวิธีเช่นการแถลงข่าวการใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงวิทยุชุมชน

- การกระจายข่าวและเผยแพร่ข้อมูลให้ชาวบ้านได้รับรู้ด้วยการใช้หอกระจายข่าวในการสื่อสารข้อมูลกับคนในชุมชนนับเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพเพราะกระจายข้อมูลได้รวดเร็วกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลกระจายลงสู่ชาวบ้านที่อยู่ในระดับหมู่บ้านนอกจากนั้นหอกระจายข่าวยังเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว

- การจัดทัศนศึกษาช่วยเสริมสร้างความเข้าใจที่ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลโดยเป็นที่เชื่อกันว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดรูปแบบหนึ่งเนื่องจากการให้ข้อมูลโดยใช้สถานที่จริงซึ่งประชาชนสามารถสัมผัสและพบเห็นจากความเป็นจริงอันแตกต่างจากการรับรู้โดยการฟังซึ่งจะต้องใช้จินตนาการในการทำความเข้าใจการจัดทัศนศึกษาควรมีการเสริมด้วยเทคนิคอื่นๆเช่นการบรรยายโดยวิทยากรและการใช้โสตทัศนูปกรณ์

2. งานด้านกลุ่มรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน

- การสัมภาษณ์รายบุคคล (Interview)

เทคนิคการสัมภาษณ์คือการพูดคุยกันรายบุคคลโดยมีแนวคำถามไว้ล่วงหน้าอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือการพูดคุยกันตามธรรมชาติและบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์หรือบันทึกภายหลังอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลความเป็นจริงความคิดเห็นในเรื่องใดหรือหลายเรื่องอย่างลึกซึ้งและตรงกับความเป็นจริงของสถานการณ์เหตุการณ์หรือโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่

- การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

การสนทนากลุ่มย่อยคือกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่ 6-12 คนในเรื่องที่กลุ่มให้ความสนใจโดยมีการเตรียมคำถามประเด็นต่างๆซึ่งสมาชิกในกลุ่มสามารถให้ความรู้สึกและความคิดเห็นต่อนโยบายแผนงานกิจกรรมและโครงการต่างๆตามความต้องการความคาดหวังเหตุผลต่างๆได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วยบรรยากาศที่เป็นกันเอง

- มากกว่านั้นต้องมีการแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ (Interactive Website) เป็นเครื่องมือในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตโดยให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมที่ประสงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นมายังหน่วยงานบุคคลหรือองค์กรอื่นที่ประสงค์ได้รับความเห็นจากประชาชนได้ อาจจัดให้เป็นเครื่องมือรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแบบทางเดียวหรือแบบสองทางก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของหน่วยงานบุคคลหรือองค์กรอื่นที่ประสงค์ได้รับความเห็นของประชาชน

- การสำรวจความคิดเห็นทั่วไปหรือเจาะจงประเด็นโดยใช้แบบสอบถาม (การพบปะหรือส่งไปรษณีย์) ด้วยการเขียนตอบหรือการถามตอบด้วยปากเปล่า (ทั้งพบปะตัวต่อตัวและทางโทรศัพท์)

3. งานด้านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชน

- มีเวทีสาธารณะเป็นการประชุมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเจ้าของโครงการกับประชาชนการประชุมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะรวมทั้งการซักถามเพื่อทราบรายละเอียดนอกจากไขข้อข้องใจแล้วข้อมูลจากการประชุมจะถูกนำไปปรับปรุงโครงการให้มีความเหมาะสม

- การสื่อสารสองทางการพบปะแบบไม่เป็นทางการนี้อนุญาตให้ประชาชนเข้าไปในหน่วยงานในเวลาที่เหมาะสมเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคและเจ้าหน้าที่มวลชนสัมพันธ์ประชาสัมพันธ์ได้โดยตรงตามช่วงเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้

- การสื่อสารสองทางมีการกำหนดเป้าหมายของการประชุมที่แน่นอนมีวัตถุประสงค์เฉพาะและต้องการคำตอบที่ชัดเจนผู้เข้าร่วมประชุมจะมีปฏิสัมพันธ์สูงมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความ

คิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงร่วมกันแล้วทุกคนควรยอมรับผลที่ได้นั้นเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

- คณะที่ปรึกษาคือเทคนิคการมีส่วนร่วมที่มุ่งนำตัวแทนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาทำงานร่วมกันในรูปของคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาที่จำเป็นต่อการดำเนินงานแก่ผู้บริหารขององค์กรทั้งในระดับแผนงานโครงการหรือสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ โดยทั่วไปคณะที่ปรึกษาเป็นเทคนิคการมีส่วนร่วมที่มุ่งจัดตั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างการบริหารขององค์กรโดยผู้บริหารฯ ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการขอข้อคิดเห็นจากคณะที่ปรึกษาก่อนการจัดทำดำเนินการหรือขออนุมัติการดำเนินงานในขณะที่เทคนิคการมีส่วนร่วมประเภทอื่นมักมีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราวไปโดยมีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างชัดเจน

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กองราชการส่วนตำบล. *ข้อมูลสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี 2543.*

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2543.

โกวิทย์ พวงงาม, *หลักการและมติใหม่ในอนาคต*, พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. *การบริหารพัฒนาชนบท การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท*

กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526.

ฉลาดชาย รมิตานนท์. *สถานภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของสังคมหมู่บ้าน*

ชนบทกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาวิเคราะห์หมู่บ้านภาคเหนือ.

กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารพิมพ์, 2546.

ชูศักดิ์ เทียงตรง *การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

ทองอาน พาไทสง. *ประมวลกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานของท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร :

ห้างหุ้นส่วน จำกัด วี.เจ. พรินต์ติ้ง, 2549.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. *กลวิธีแนวทาง วิธีการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานพัฒนาชุมชน*

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย*

กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์, 2527.

ปกรณ์ ปรียากร. *กระทรวงมหาดไทย : ลักษณะเด่นและข้อจำกัดของหน่วยงานระดับกระทรวงในการ*

บริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.

ประหยัด หงส์ทองคำ. *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2520. (อัดสำเนา).

ประหยัด หงส์ทองคำ. *สมรรถนะขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมการวางแผนพัฒนา*

ท้องถิ่น: บทบาทของเทศบาลและสุขาภิบาล. กรุงเทพมหานคร : คณะอนุกรรมการการ

วางแผนและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น, 2524.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. *สิทธิมนุษยชนและการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2543.

- พัทยา สายหู. *กลไกของสังคม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. *ชนบทไทย : การผันแปรในอนาคตภายหลังการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : พี เอ ลีฟ วิ่ง จำกัด, 2534.
- วรทัต ลัยนันท์. *การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2545.
- วิญญู อังคนารักษ์. *แนวความคิดในการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2519. (อัดสำเนา).
- วรสิทธิ กาญจนสูตร. *คัมภีร์บริหารการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: มติชน, 2546.
- วรเดช จันทรศร. *การพัฒนาาระบบราชการไทย*. กรุงเทพมหานคร : สหยาบสื่อและการพิมพ์, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ. *คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ. *คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการและแผนงานกรมการปกครอง. *ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- สมยศ นาวิกร. *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. *กระทรวงมหาดไทย : ลักษณะเด่นและข้อจำกัดของหน่วยงานระดับกระทรวงในการบริหารการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.
- สมพงษ์ เกษมสิน. *การบริหารบุคคลแบบใหม่*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- อุทัย หิรัญโต. *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.
- อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. *คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- อภิชัย พันธเสน. “วิถีพัฒนาชนบทจากชุมชนอนาธิปัตย์สู่สังคมยุคธรรม.” กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2535.
- อคิน ระพีพัฒน์. *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์, 2527.

วิทยานิพนธ์

กรรณิกา ชมดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการสารภีทำนาข้าว อ่างเอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

เชษฐชัย ศรีชูชาติ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ : กรณีศึกษาการ จัดหาที่อยู่อาศัยใหม่ให้แก่ชาวมุสลิมแออัดในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

นพพร นิลนรงค์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาหมู่บ้านไม้ตะเคียน ตำบลตะเคียนปม กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.

นพพร ต้อนรับ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะที่ อำเภอ แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.

บุญยิ่ง โหมตเทศน์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลชุมพร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์กรการบริหาร ส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

ประวิทย์ เพชรมี. “การมีส่วนร่วมของสตรีในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.

วรพิทย์ มีมาก. “ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านดาก จังหวัด เชียงใหม่.” สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุเทพ เขาวลิต. “การบริหารการพัฒนาเมืองพัทยา: รูปแบบที่ควรเน้น.” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรบัณฑิต, การบริหารการพัฒนา สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2538.

บทความวารสาร

ถนอม กรรมใจ. “สารจาก อบต.ตลาดจินดา.” *วารสารประชาสัมพันธ์*, เล่มที่ 25, (2547).

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาชนบท.” *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, ปีที่ 30 ฉบับที่ 2 (เมษายน – มิถุนายน 2533).

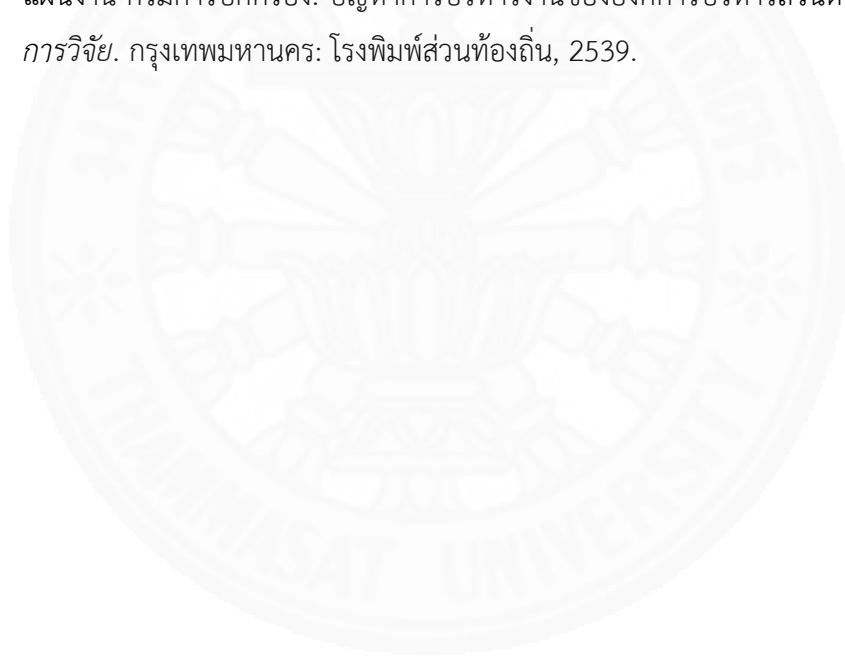
อมร รักษาสัตย์. “บทบาทจากผู้บังคับบัญชาในการส่งเสริมประสิทธิภาพของข้าราชการ.” *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, ฉบับพิเศษ (เมษายน 2522).*

เอกสารอื่น ๆ

นภา ชมไพบูลย์. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทของกลุ่มเกษตรกร.” *รายงานผลการวิจัย, ม.ป.ท. (2529).*

ปรัชญา เวสารัชช์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.” *รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.*

Gulick and Urwick. “สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กองวิชาการ และแผนงาน กรมการปกครอง: ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.” *รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.*

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

จุดประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับความจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองท้องถิ่นของการบริหารส่วนตำบลตลาดจินดา
ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเพื่อการศึกษาวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ 18 – 25 ปี	☐ 26 – 30 ปี
☐ 31 – 35 ปี	☐ 36 – 40 ปี
☐ 41 – 45 ปี	☐ 45 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้เรียน	☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา	☐ อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานะภาพครอบครัว

- ( ) โสด ( ) สมรส อยู่ด้วยกัน
( ) หย่าร้างแยกกันอยู่ ( ) หม้าย

5. อาชีพ

- ( ) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) ธุรกิจส่วนตัว
( ) ค้าขาย ( ) เกษตรกร
( ) รับจ้าง ( ) อื่น ๆ

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) 1 – 4,000 บาท ( ) 4,001 – 7,000 บาท
( ) 7,001 – 10,000 บาท ( ) 10,000 – 15,000 บาท
( ) 15,001 – 20,000 บาท ( ) 25,000 บาท

**ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล
ตลาดจินดา**

ความรู้ความเข้าใจการปกครองส่วนท้องถิ่น		ระดับความรู้		รวม
		รู้	ไม่รู้	
1	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น			
2	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน			
3	ท่านรู้หรือไม่ว่าการเก็บภาษีของ อบต. นำไปใช้ในการบริหารท้องถิ่น			
4	ท่านรู้หรือไม่ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมในการช่วยทำงานของเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น			
5	ท่านรู้หรือไม่ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายที่จัดขึ้น			
6	ท่านรู้หรือไม่ว่าการบริหารปกครองส่วนท้องถิ่นของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้หมู่บ้านเจริญขึ้น			
7	ท่านรู้หรือไม่ว่าการดูแลบริหารของ อบต. ตลาดจินดา ทำให้มีอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยกว่าเดิม			

ความรู้ความเข้าใจการปกครองส่วนท้องถิ่น		ระดับความรู้		รวม
		รู้	ไม่รู้	
8	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาได้สนับสนุนอุปกรณ์และเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านเพียงพอ			
9	ท่านรู้หรือไม่ว่าในเขตของ อบต. ตลาดจินดาได้มีกลุ่มงาน OTOP หมู่บ้าน และได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินลงทุนและการจัดจำหน่ายสินค้า OTOP			
10	ท่านรู้หรือไม่ว่า อบต. ตลาดจินดาให้ความสำคัญในเรื่องการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อบต. ตลาดจินดา			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลตลาดจินดา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. อบต. ได้เชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในท้องถิ่น					
2. อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาในท้องถิ่น					
3. ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับ อบต. วางแผนนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรม					
4. ในการประชุม อบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.อบต. ถามความต้องการของประชาชนเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ					
6.ความต้องการของประชาชนได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของ อบต.					
7. อบต.ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่ประโยชน์ต่อส่วนร่วม					
8. อบต. ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านแก้ไขความยากจน					
9. อบต.ได้ให้ประชาชนมีการตัดสินใจในการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่นคนพิการ					
10. อบต.เคยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพประจำท้องถิ่น					
11. ประชาชนได้เข้ามาร่วมหรือปรับปรุงการบริหารงานพัฒนาของ อบต.					
12. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการ					
13. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้างงานเหมาโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ได้จัดทำ					
14. ประชาชนได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ใน หมู่บ้านให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน แผนพัฒนาอบต.					
16. ประชาชนได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการ ดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการพัฒนา อบต.					
17. การประสานงานขอความร่วมมือระหว่าง ประชาชนกับ อบต.					
18. ประชาชนเคยมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ ดำเนินการก่อสร้างต่างๆ					
19. ประชาชนในท้องถิ่นเคยช่วยดำเนินการ แก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่นส่งเสริมการศึกษา					
20. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แก้ปัญหากลุ่มแม่บ้านที่ว่างงาน					
21. อบต.ได้จัดทำแผน/โครงการที่มีลักษณะเป็น วัสดุสิ่งของ เช่น เครื่องอุปโภค บริโภคสำหรับการ ประกอบให้แก่กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น					
22. อบต.ได้จัดทำแผน/โครงการที่เกี่ยวกับงาน ด้านสาธารณสุข โภค งานด้านศาสนาและงานด้าน วัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น					
23. อบต.ได้จ่ายค่าตอบแทนหรือมอบรางวัล ให้แก่ประชาชนที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับ อบต.					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงาน ปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. ประชาชนได้ร่วมสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่ อบต. เพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น					
25. ประชาชนได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ในหมู่บ้านให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต.					
26. ประชาชนได้รับประโยชน์จาก อบต. ในความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี					
27. อบต.เคยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับข่าวสารทันเหตุการณ์					
28. ประชาชนเคยได้รับผลประโยชน์ในการบริหารส่วนท้องถิ่นด้านอุปโภคบริโภค					
29. ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ในด้านการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส					
30. ประชาชนได้รับผลประโยชน์จาก อบต. ด้านวัฒนธรรมประเพณี					
31. อบต.ได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาของ อบต.					
32. อบต.ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนา อบต.					

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหาร	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการให้ทรัพย์สินและงบประมาณของ อบต.					
34. ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานของคณะผู้บริหาร					
35. ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุมการจัดทำบัญชีงบประมาณของ อบต.					
36. อบต.ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานในการบริหารส่วนท้องถิ่น					
37. อบต.ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานในด้านการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน					
38. อบต.ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานของกลุ่มแม่บ้าน					
39. อบต.ให้ส่วนท้องถิ่นได้มีประเมินผลงานเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายของ อบต.					
40. อบต.ให้ส่วนท้องถิ่นได้ประเมินด้วยความโปร่งใสในการทำงานของคณะบริหาร อบต.					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านการตัดสินใจ

.....

.....

.....

ด้านการปฏิบัติการ(ดำเนินงาน)

.....

.....

.....

ด้านผลประโยชน์

.....

.....

.....

ด้านประเมินผล

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นาย สิทธิธน์ชท์ วารุณสหรัชมณฑ
วันเดือนปีเกิด	1 ธันวาคม พ.ศ.2532
ตำแหน่ง	ผู้จัดการ บริษัท ธนวัฒน์การเกษตร
ประสบการณ์ทำงาน	พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2660 เป็นผู้บริหารด้านฝ่ายจัดซื้อ และการตลาด บริษัท ธนวัฒน์การเกษตร

